

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Izhaja vsako sredo.
Cena: Letno Din 32.—,
polletno Din 16.—, četrt-
letno Din 9.—, inozemstvo
Din 64.—. — Poštno-čekovni
račun 10.603.

Uredništvo in upravništvo: Maribor, Koroška cesta 5

Telefon interurban 113.

Cena inseratom: cela
stran Din 2000.—, pol stra-
ni Din 1000.—, četrt strani
Din 500.—, 1/8 strani Din 250.—,
1/16 str. Din 125.—, Mali ogle-
si vsaka beseda Din 1.20.

Katoliška akcija.

Mariborski in ljubljanski škof sta izdala pravila za katoliško akcijo v slovenskih šofijah ter sta jih v svojih uradnih škofijskih listih pravomočno razglasila. Na osnovi teh pravil, ki so za obe škofiji dobesedno ista, se bo katoliška akcija v Sloveniji oživotvorila ter v posameznih župnijah organizirala. Kot krščansko glasilo javnosti smatramo za dobro in potrebno, da svoje bralce nakratko obvestimo o tej stvari, in to tem bolj, ker so se v nekaterih slovenskih listih pojavile protivnosti proti katoliški akciji ter se jo od teh strani skuša našemu ljudstvu predstaviti v krivi luči.

Kaj je in kaj hoče katoliška akcija?

Ime je za naše ljudstvo novo ter mu zveni nekako tuje. Stvar pa, ki se s tem imenom označuje, ni ne nova ne tuja. Akcija je beseda, ki je splošno v rabi pri Italijanih in Francozih. Pomenja delo ali delovanje. Torej katoliška akcija = katoliško delovanje, udejstvovanje katoliških načel v zasebnem in javnem življenju. To ni nič novega, to je tako staro, kakor je staro krščanstvo. Saj se je krščanstvo vpeljalo v svet in življenje s katoliško akcijo, to je, z delovanjem apostolov in njihovih naslednikov ter njihovih pomočnikov iz krogov katoliških, za vero vnetih svetnjakov. Brez katoliške akcije torej sploh ne bi krščanstva bilo na svetu.

Ker je zadnji čas poganski duh zopet začel obvladovati svet, poudarja rimski papež kot namestnik Kristusov vedno češče in vedno nujnejše potrebo katoliške akcije, ki naj bi zopet pokristjani svet in življenje. To je neobhodno potrebno kot odpor proti liberalizmu, ki pod krinko lažnjive in škodljive svobodnosti propoveduje osvobojenje življenja od božjih in cerkvenih zapovedi, in proti materializmu, ki v človeku priznava samo materijo = tvarino, telo, zanika pa dušo in njeno odgovornost pred Bogom. Te nekrščanske struje so s tisočermi sredstvi dejalne v človeški družbi ter hočejo vse javno življenje odtegniti vplivu Cerkve. Glavne njihove težnje so usmerjene v to, da se razkristjani familija in šola.

Proti tem nevarnostim je papež Pij X. klical kristjane na obrambo in delo. »Čas zahteva dejanj«: to je bil njegov stalen opomin. Namen tega katoliške-

ga dela je v svoji okrožnici 16. junija 1905 tako opredelil: »Katoliška akcija hoče Kristusa vzpostaviti v familiji, v šoli in v družbi. Ona teži za tem, da vse obnovi v Kristusu, in radi tega je apostolstvo v čast in slavo samega Kristusa.« Sedanji papež Pij XI. je povzel klic Pija X. ter je postal neumoren klicar katoliške akcije. Že v prvi svoji okrožnici z dne 23. decembra 1922 jo priporoča kot glavno sredstvo, ki naj bi posamezne dele katoliškega gibanja in delne organizacije strnilo v eno. V konzistorialnem govoru 23. maja 1923 je poudaril: »Katoliška akcija brez dvoma spada k pastirski službi, na drugi strani pa h krščanskemu življenju.« V svojem govoru hrvaškemu Orlom je 18. septembra 1925 rekel: »Katoliška akcija je apostolstvo svetnjakov, ki podpirajo apostolstvo duhovnikov in škofov.« V svojem pismu državnemu tajniku kardinalu Gaspariju 24. januarja 1927 naglašaja: »V svoji prvi okrožnici smo katoliško akcijo opredelili kot sodelovanje laikov (svetnjakov) v apostolstvu hierarhije (duhovništva) ter smo izjavili, da jo duhovniki morajo smatrati kot potreben del svoje službe, laiki pa kot dolžnost življenja.« V pismu breslaskemu škofu kardinalu dr. Bertramu z dne 13. novembra 1928 poudarja: »Katoliška akcija meri na to, naj bi se laiki v gotovi meri udeleževali hierarhičnega apostolstva.«

Iz navedenih izjav sv. Očeta je jasno, kaj je in kaj hoče katoliška akcija. Njen cilj je uresničenje druge prošnje Očenaša: »Pridi k nam tvoje kraljestvo.« Ona je delo za razširjenje božjega kraljestva na zemlji, ki si v njem podajajo roke duhovniki in svetnjaki. Namen tega dela je pokristjanjenje človeške družbe: naj Kristus vlada duhu, srcu in značaju, vlada posameznikom, družinam, narodom in človeški družbi, vlada v znanosti in umetnosti, v šoli in vzgoji mladine, vlada nad ljudstvom in vsem njegovim življenjem. Katoliška akcija je poznotranjenje vere, prošinjenje duš z iskrenim duhom Kristusovim, zasidranje delovanja v katoliški vernosti. Poudarek leži na delu (akcija = delo). Ne torej razdalja od sveta, beg v zakristijo, marveč deloljubno poseganje med svet in vse panoge življenja.

Zamisel papežev o katoliški akciji je že izveden po mnogih državah. V Italiji je katoliška akcija zgrajena na teh-le-

stanovskih društvih: 1. zvezi katoliških mož, 2. katoliške mladine, 3. katoliški vseučiliški zvezi, 4. zvezi katoliških gospa, 5. katoliške ženske mladine, 6. katoliških vseučiliščnic. Člani katoliške akcije postanejo tisti italijanski katoličani, ki se po svojem spolu in stanu vpišejo v eno teh zvez. Vsem tem zvezam je po zatrdilu pravil zajamčena avtonomija in samostalnost. Katoliško akcijo vodijo po župnijah župnijski sveti, po škofijah škofijski sveti, nad vsemi pa je osrednji svet v Rimu. Po tem vzoru je katoliška akcija organizirana po nekaterih romanskih državah, v Mehiki itd. V Čehoslovaški je vpeljana od mesca oktobra 1927, že prej je bila uvedena v avstrijski republiki, sedaj se vpeljuje po raznih škofijah Nemčije. Na Francoskem se naslanja na narodno katoliško zvezo, ki se je leta 1924 ustanovila pod vodstvom generala Castelneau-a (Kastelnoa) in ki šteje okoli 3 milijone članov.

Katoliška akcija, ki je povse nepolitična, zgolj verska in notranje-cerkvena zadeva, se sedaj vpeljuje tudi v Sloveniji. Po pravilih, potrjenih od obeh slovenskih škofov, se bo udejstvovala na dušeskrbno-religioznem, mladinsko vzgojnem, prosvetnem in vobčekulturnem, na socialnem in dobrodelnem, na državljanskem in javnem polju. Politična in gospodarska društva ne spadajo v njeno delovno zvezo.

Kdo noče s katoliško akcijo?

Pravila za katoliško akcijo za Slovenijo so bila od obeh slovenskih škofov jedva objavljena, že so se javili proti njej tisti, ki so vneti pristaši takozvane napredne akcije. Ti ljudje, ki se ponasajo s svojo navidezno svobodomiselnostjo, ne dovolijo svobode udejstvovanja katoliških načel v javnem življenju. To življenje bi naj bilo torišče, izključno pridržano za njihovo naprednjaško akcijo. Vsako udejstvovanje katoliških načel v javnosti, v šoli, v družbi imenujejo ne krščanstvo, ne katolicizem, marveč klerikalizem. Katoliška akcija za nje ni notranja cerkvena zadeva. Po njihovem mnenju je verski posel samo to, kar se godi v notranjosti cerkvenih zidov, kar pa gre iz cerkve, iz zakristije ven, to presega cerkveni in verski delokrog, to spada pod državne paragrafe.

V to trobljo je zatrobilo »Jutro«, od njega so povzeli melodijo socialistični listi. Pridružil se jim je kajpada tudi »Kmetski list« v svojem poročilu o zbo

rovanju slovenske kmetijske mladine (številka 24, z dne 12. junija). Na občnem zboru Zveze društev kmetijskih fantov in deklet, ki je bil 2. junija v Ljubljani, je tudi bil govor o katoliški akciji. Poročilo o tem je podal Zvezin podpredsednik dr. Igor Rosina, advokatski koncipient v Mariboru. Sprejeta je bila resolucija, ki se v njej med drugim pravi: »Občni zbor smatra, da se Zveza ne more pri sedanjih razmerah kot celota podrediti organizirani katoliški akciji, ker 1. bi s tem izgubila na potrebni samostojnosti, ki ji je potrebna kot demokratični ljudski ustanovi, predvsem pa tudi kot kmetijski borbeni organizaciji, ki mora samostojno presojati vse društvene pojave, torej tudi gospodarsko in politično udejstvovanje duhovščine, pod čigar stvarnim in formalnim vodstvom bi imela stati katoliška akcija; 2. ker zaenkrat po dosedanjih izkušnjah ne moremo zaupati večini slovenske duhovščine, da bi mogla izvajati katoliško akcijo nepristrano in v onem duhu, kot si jo zamišlja najvišji glavar katoliške Cerkve.

Kjerkoli pa bodo Zveza in njena društva srečala dušnega pastirja, polnega ljubezni do bližnjega, brez oblastnosti, maščevalnosti in enostranske zaslepljenosti — povsod tam bodo Zveza in njena društva z veseljem sodelovala z njim za cilje katoliške akcije, kakor jih je postavil njih visoki začetnik.

Želimo pa in upamo, da se bodo čimprej razmere med našim slovenskim klerom, ki nas že sedaj silijo zavzeti tako stališče, spremenile tako, da nam bo omogočeno sodelovanje brez pridržkov. Smatrajoč, da edino tako naše stališče resničnemu krščanstvu popolnoma odgovarja, se pa že vnaprej odločno zavarujemo proti običajnemu očitku brezverstva in proticerkvenosti.

Na to čudno resolucijo odgovarjamo nakratko: Nič se vam ni treba zavarovati proti očitku brezverstva in proticerkvenosti. Mi vam ničesar ne očitamo. Tega pa tudi treba ni, ker besede in dejanja vsakega človeka jasno in javno kažejo, kakšno je njegovo versko mišljenje in kakšno je njegovo stališče napram Cerkvi. Mi se tudi nečemo zavarovati zoper očitke oblastnosti, maščevalnosti in enostranske zaslepljenosti, ki ga resolucija Zveze društev kmetijskih fantov in deklet dviga zoper slovensko duhovščino ali vsaj zoper večino te duhovščine. Dela naših slovenskih duhovnikov jih branijo sama, in spoštovanje in ljubezen slovenskega ljudstva je dokaz za to, koliko je vreden ta očitek. Ugotoviti hočemo to, da je druga polovica resolucije v protislovju s prvo, kjer se sodelovanje s katoliško akcijo sploh odklanja iz načelnih razlogov, češ, da bi Zveza kmetijskih fantov in deklet s tem izgubila na potrebni samostojnosti, ki ji je potrebna kot demokratični ljudski ustanovi, predvsem pa kot kmetijski borbeni organizaciji.

Kar se tiče izjave, »da edino tako naše stališče resničnemu krščanstvu popolnoma odgovarja«, bodo gospodje okoli Zveze kmetijskih fantov in deklet dopustili, da papež in škofje in duhovniki bolje vedo, katero stališče resni-

nemu krščanstvu popolnoma odgovarja. Sv. Oče želi katoliško akcijo ter jo proglašati kot dolžnost pastirske službe pri duhovnikih in kot dolžnost krščanskega življenja pri vernikih. Kot taka

V NAŠI DRŽAVI.

Naša država bo prejela od Nemčije na račun vojne odškodnine skupno 1 milijardo 92 milijonov dinarjev.

Kmetijski minister dr. Frangeš je dovolil 750.000 Din kredita za nakup plemenskih žrebcev za državne žrebčarne in za kranjsko selekcijsko zadrugo in potrebe posameznih občin. Prav tako je odobril precejšnji kredit za nakup bikov po celi državi, za goveje selekcijske zadruge, za samoupravne postaje in ostale potrebe občin. Nakup bikov se vrši v teh dneh v celi državi.

Trgovinska pogajanja med našo državo in Poljsko, ki se vršijo v Beogradu, bodo končana dne 25. t. m. Glavni člani poljskega odposlanstva pri pogajanjih morajo odpotovati dne 25. junija v Zenevo.

V Beogradu se vršijo pogajanja za določitev skupne železniške tarife za promet z Grčijo in Solunom. Pogajanja se vršijo v železniškem ministrstvu.

V DRUGIH DRŽAVAH.

Glavni predmet pri zasedanju **Društva narodov v Madridu** je bilo manjšinsko uprašanje. Sklep zasedanja je: Društvo narodov bode odslej potrdilo sprejem prošnji manjšin ter bo izdalo vsako leto statistiko o številu došlih pritožb in o obravnavanih prošnjah. Število članov manjšinskega odbora, ki znaša sedaj 3, se lahko zviša v gotovih slučajih na 5.

Nemirna Madžarska. Od prevrata do danes je ravno Madžarska ona država, ki vedno izziva na spore ter vznemirja celo Evropo. Da je temu res tako, nam je priča ponarejanje francoskih frankov po najvišjih madžarskih osebnostih, Karlov puč, tihotapstvo orožja in vohunstvo Madžarov po Češkem ter v Rumuniji. Voditelji Madžarov delajo z vsemi močmi nato, da bi dokazali celemu svetu potrebo spremembe mirovnihih pogodb, ki so potisnile nekdanje mogočno Madžarsko v sedajne ozke ter

se je vpeljala drugod, kot taka se vpeljuje v Sloveniji, in sicer tako, kot si jo zamišlja najvišji glavar katoliške Cerkve. Kdor sluša njegov glas, bo šel z njim

pristrižene meje. Do najnovejšega spora med Malo antanto in Madžarsko je došlo te dni tako-le: Ogrski ministrski predsednik grof Bethlen je imel pri odkritju spomenika junakom v Budimpešti, ki so padli za tisočletne meje Madžarske, hujskajoč govor, ki je izzval upravičeni protest Male antante. Grof Bethlen kot zastopnik madžarske države je v pričo zastopnikov drugih držav pozival madžarski narod, da ta ne more in ne bo priznal sedanjih mej, ki so ustvarjene po mirovnihih pogodbah. Ko je radi teh hujskarij protestirala Mala antanta v Budimpešti, je odgovoril madžarski zunanji minister Velko, da stoji Madžarska odločno na stališču spremembe mirovne pogodbe. Radi vznemirljivih ciljev bode sodilo Madžarsko Društvo narodov.

Sv. Stolica in Prusija sta podpisali na slovesen način konkordat. Po tej pogodbi bosta na novo ustanovljeni 2 škofiji. Na novo bodo postavljeni trije škofi.

Mehika na spravi poti. V Mehiki bo došlo do sprave med mehikansko vlado in katoliško Cerkvijo. Tozadovna pogajanja so se že začela med predsednikom Portes Gilom in škofom Leopoldom Ruiz y Flores. Poravnava bode sklenjena na podlagi najugodnejšega konkordata. Do pogajanj je došlo po zasluzi poslanika Združenih držav Severne Amerike. — Po vestih iz Mehiko City se je že dosegel sporazum v pogajanjih med mehiškim predsednikom in zastopkom papeža. Mirovna pogodba se bode podpisala še ta teden. Glavna točka dogovora je, da stoje verski zakoni izven državnih zakonov. Mir s Cerkvijo se je na slovesen način pokazal v nedeljo z zopetno otvoritvijo cerkev.

V **Maroku v severni Afriki**, ki spada pod Francijo, zopet vre. Francozi pošiljajo čete proti upornikom.

V **Perziji so se začeli nemiri**, v vzhodni Anatoliji je prišlo do resne vstaje Kurdiv. Ozemlje okoli Vanskega jezera je v rokah vstajev, ki oblegajo mesto Van. Ob jezeru Karakili in pri Erzerumu nastopajo turške čete proti Kurdom. Položaj turških čet pa je zelo neugoden, ker so vstasi dobro organizirani in se njihova vstaja širi.

Naročnikom!

Danes prilagamo položnice vsem tistim, ki jim poteče naročnina s 1. julijem. Morda je med tem že kdo plačal, ki pa tudi dobi položnico, ta naj jo shrani, ali da sosedu, da si nanovo naroči »Slovenskega Gospodarja«.

Vsi tisti pa, katerim poteče naročnina s 1. julijem, pa naj smatrajo za svojo prvo skrb: čimprej pošlato naročnino in sicer za 1 leto 32 Din, za pol leta 16 Din, za četrt leta 9 Din. Nikar ne odlašati! Nikar pozabiti!

Onim, ki ne bodo pravočasno poslali, se bo žal moral list ustaviti. Toda tudi poleti je potrebno, da je časopis pri hi-

ši. In ali ne bi bilo škoda, ko imaš le pol povesti in jo sedaj prekineš? Ali bi ne bilo dolgaš, ko si sedaj vendar izvedel marsikaj zanimivega od blizu in daleč, odslej pa bi bil ločen od vsega sveta? Ali bi ne trpel škode, ko ne bi vedel, kake so cene, kako se gospodarstvo suče itd.? Zato naj nihče ne prekine naročanja, zato naj vsak podaljša naročnino! Na naslovu bodemo potem izpremenili šele tekem julija in avgusta, do kdaj ste plačali.

Naročniki! Ostanite zvesti »Slovenskemu Gospodarju«!

ZA NEDELJO
Janez Fišer.
Spominski dan 22. junij.

Bil je sin poštenih staršev iz meščanskih krogov mesta Beverley na Angleškem. Bil je zelo nadarjen in je svoje talente tudi vestno rabil, zato je bil že zelo mlad posvečen v duhovnika in je tudi napravil doktorat iz bogoslovja. Pobožna kraljica Margareta si ga je izvolila za svojega dvornega kaplana in spovednika. Leta 1504 je postal škof v mali škofiji Rocherster, ki jo je z vso gorečnostjo upravljal in vodil do svoje smrti.

Z vso resnostjo je škof Janez vedno stremel za tem, da postane svet. Iz tega namena je bil velik prijatelj in ljubitelj molitve. Svoj duhovniški brevir je molil z veliko vnemo in skrbnostjo, da nobene besede ni prehitro in površno izgovoril. Ko je nek redovnik hvalil njegovo knjigo, ki jo je spisal proti Lutrovim zmotam, mu je odvrnil, da bi bilo boljše, če bi bil ta čas porabil za molitev, ker bi bila molitev storila več dobrega in zabranila več zla.

Druga perutnica, s katero se je pobožni škof dvigoval kvišku, je pa bila usmiljenost. Revnim bolnikom je bil požrtvovalen zdravnik in strežnik, vdomam zagovornik, sirotam varuh, uboge popotnike je rad sprejemal pod svojo gostoljubno streho. Kamorkoli je prišel, povsod je vpraševal po bolnikih, da jih je nato obiskal. Naj je bila njihova koliba še tako siromašna in zakajena, naj je moral lezti po kaki strmi lestvi v podstrešne sobe, vse to ga ni moglo zadržati, da ne bi obiskoval bolnikov in se pri njih mudil cele ure. Fišer je lahko delil veliko podpore, ker je sam živel zelo skromno. Mesa nikdar ni jedel, postelj mu je bila slama z navadno odejo. Stanoval je v ubogi celici, iz katere je lahko videl v svojo stolnico na večno luč.

Njegovo delovanje je segalo čez meje njegove škofije. Slovel je kot najbolj učen in najbolj nadarjen pridigar. Z besedo in s knjigami je nastopal proti Lutrovim zmotam, ki so se začele širiti tudi na Angleškem. Tomaž More, njegov poznejši sotrp in tovariš v mučeništvu, je priznal, da ga je Fišerjeva knjiga o papeževi oblasti v veri tako utrdila, da se ni čisto nič pomišljal, ko je moral radi svojega katoliškega prepričanja zapustiti svojo visoko službo in iti v ječo. Kralj Henrik VIII. sam je večkrat rekel, da nima nobeden drug kralj tako izvrstnega škofa kot je Fišer, s katerim se ne more nihče primerjati v učenosti in pobožnosti.

Vendar pa je bil pozneje ravno Henrik VIII., ki je dal Ivana Fišerja umoriti. Boj se je začel, ko je zahteval kralj leta 1527, da se njegov zakon s Katarino Aragonsko razveže, da bi se mogel poročiti z dvorsko gospico Ano Boleyn, ki mu je zmešala glavo. Škof Fišer je takoj nastopil zoper to kraljevo zahtevo ter je ustno in pismeno branil prave kraljice Katarine. Zato ga je dal Hen-

rik zapreti. Ko ga je kmalu zopet izpustil, pa pogumni škof ni nehal boja zoper kraljeve namere. Ko je l. 1533 angleški parlament proglasil zakon med Henrikom in Katarino neveljavnim, je z vso odločnostjo nastopil zoper ta ukrep. Radi tega je moral drugič v ječo. Ko so ga zopet izpustili, je pa začel bolehati in hirati.

To je bil pa šele začetek težkih preizkušenj. Angleški parlament je zapovedal za vse svetne in cerkvene dostojan stvenike neko prisego, ki je vsebovala stvari, ki se z vestjo prepričanega katoličana nikakor ne ujemajo. Škof Fišer je odklonil to prisego. Radi tega so ga z njegovim prijateljem Tomažem Morom zaprli v zloglasno državno ječo v Londonu. Več kakor eno leto je prebil 65letni škof v tej ječi. Ker so hoteli kralj in svetovalci škofa, ki je užival v vsej Angliji veliki ugled, na vsak način pridobiti, da bi položil zahtevano prisego, so ravnali z njim vsak dan bolj kruto. Na ta način so mislili, da bodo škofa omehčali. Čeravno je bil Fišer že ves bolan, so mu dajali skrajno slabo hrano. Obлека mu je začela v mokrotni ječi razpadati, da je bil nazadnje že čisto razcapan. Za božične praznike si je komaj izprosil duhovnike in nekaj nabožnih knjig, ki so mu postale najljubše tolažnice v njegovem trpljenju.

V tem času je sprejel parlament tudi še zakon, da je kralj tudi vrhovni poglavar Cerkve. Tudi to postavo so predložili ujetemu škofu, da bi se izrazil o njej. Na prva pogled je rekel o njej, da je to dvorezni meč. Če bi se branil priznati kralja tudi kot cerkvenega poglavarja, bo to njegova smrt. Če bi ga pa priznal, bi bila to še hujska smrt. Zato pa prosil, da mu prihranijo vsako izjavo v tej stvari. Vsi poizkusi, da bi dal kako izjavo, so bili čisto brezuspešni. Kralj pa je hotel na vsak način, da to postavo priznata škof Fišer in pa bivši kancler kraljestva Tomaž More. Na vse načine so poskušali, da bi dobili to priznanje. Najprej so škofu sporočili, da je Tomaž More že pristal na to postavo. A Fišer je rekel, da on ostane pri svojem. Nato mu je državni pravdnik nastavil drugo past. Prišel je k njemu in mu je začel praviti, da kralj vendar ni čisto miren radi tega zakona, če le ni prekoračil svojih pravic. Naj Fišer čisto po svoji vesti odgovori, kaj misli o tej stvari in kralj se bode po tej izjavi ravnal. In škof je odgovoril, da je to, kar je hotel priznati parlament kralju, čisto gotovo napačno in naj se kralj čuva, da bi sprejel naslov vrhovnega poglavarja Cerkve, če hoče zveličati svojo dušo. V Rimu so vedeli, v kaki nevarnosti je bil škof Fišer. Zato ga je papež Pavel III. povzdignil za kardinala, da bi ga tako odtegnil sodni oblasti angleškega kralja.

A pomagalo ni nič. 17. junija l. 1535 je stal Fišer pred sodiščem. Tožen je bil radi svoje izjave, da je veleizdajalec in sovražnik svoje domovine. Bil je obsodjen na smrt. 22. junija je bil umorjen. Ko je stal na morišču, je prisijalo solnce iz oblakov in je obsijalo njegov obraz. Tedaj je zaklical s psalmistom: »Stopite pred Gospoda in postali bode te luč in vaš obraz ne bo osramočen!«

Celo krvnik je bil pri tem prizoru ginjen, je pokleknil in prosil škofa odpuščanja. Ta mu je odgovoril: »Iz srca ti odpustim.« Nato pa se je obrnil k ljudstvu in rekel: »Kristjani, prišel sem, do trpim in umrjem za svojo katoliško vero. Zahvaljujem se Bogu, da mi je dosedaj dajal moč, da nisem omagal. Vas prosim, da prosite za mene, da me Bog še zanaprej podpira. Prosim Boga, da varuje kraljestvo in da dá kralju dobre svetovalce.« Nato je pokleknil, kratko molil, položil mirno glavo na hlood, sekira je padla in nebesa so imela enega mučenca več!

Smrt tega mučenika je tako ginljiva, ker odpušča kralju, ki ga je ukazal umoriti in krvniku, ki je izvršil povelje. Kaka ljubezen tudi do sovražnikov je pač morala greti v tem srcu! Mi pa! Za kako krivo besedico bližnjega dolga časa ne pogledamo. Kako malo pravega krščanskega duha je vendar v nas!

Za mir. Od 21. do 24. maja je bilo v Berlinu skupno zbórovanje poljskih in nemških katoličanov. Sklénilo se je, da hočejo katoličani obeh narodnosti živeti med seboj v slogi in miru.

68. katoliški dan. Nemški katoličani priredijo vsako leto velik katoliški shod, na katerem se posvetujejo o smernicah za nadaljnje delo in se navzemajo novega navdušenja. Letos imajo že 68. katoliški shod in sicer v mestu Freiburg.

Misijonske razstave. Pred štirimi leti je priredila Vatikanska kongregacija (družba) za širjenje vere v Rimu misijonsko razstavo, ki je vzbudila občudovanje ter pozornost cellega kulturnega sveta. Omenjena družba ima v Rimu velikanski muzej, v katerem so zbrane zanimivosti iz cellega sveta. V muzeju je videti po zbirkah natančno slike vse ke misijonske pokrajine. Muzej so napolnili tekom desetletij katoliški misijonarji, ki delujejo po celem svetu. Sliko misijonskega muzeja si lahko predočimo, ako pomislimo, da je v vodstvu družbe za širjenje vere: 28 kardinalov in 2000 višjih duhovnikov in vatikanskih uradnikov. Pod družbo spada po celem svetu 10 milijonov ljudi, 30 tisoč misijonskih postaj, 23 tisoč cerkev, 18 tisoč misijonskih šol, 12 tisoč misijonarjev, 17 tisoč nun in 14 tisoč bratov. Ker je prva misijonska razstava v Rimu vzbudila toliko pozornosti, so sklenili, da bo prirejala omenjena družba vsako leto po eno misijonsko razstavo v kakem večjem mestu v Evropi. Letos bo misijonska razstava ob priliki misijonskega kongresa meseca avgusta v samostanu sv. Gabrijela v Mödlingu pri Dunaju.

Kdor hoče dobro obuťev, si kupi Karo čevlje v Mariboru, Koroška cesta št. 19. 559

Rogaška Slatina najbolj renomirano zdravilišče proti boleznim želodca, čreves, mehurja, žolčnih kamnov, srca, ledvic in jeter. Najuspešnejše in ceno zdravljenje v maju, juniju in septembru! Zahajte prospektel 344

NOVICE

Poziv in prošnje ob 10letnici ljubljanske univerze. V marcu 1928 se je ustanovilo Društvo za nabiranje Narodnega univerzitetnega zaklada v Ljubljani. Namen Narodnega univerzitetnega zaklada bo, podpirati univerzo pri izpopolnjevanju univerzitetne knjižnice, pri ustanavljanju in izpopolnjevanju univerzitetnih znanstvenih inštitutov in seminarjev, inštitutskih in seminarskih knjižnic in zbirk, eventuelno pri ustanavljanju novih stolic, dalje podpirati jo v vsakaterih drugih težkočah. Da bi se razširjanje društva olajšalo in porast Narodnega univerzitetnega zaklada pospešil, je društveni odbor sklenil, po vseh večjih krajih v Sloveniji osnovati poverjenstva. Zato pozivljamo prijatelje slovenske univerze, ki so pri volji prevzeti v svojem ali krogu poverjenstvo, naj se javijo odboru, ki jim bo poslal potrebne tiskovine. Z združenimi močmi podprimo domačo univerzo uprav sedaj, ko obhaja prvo desetletnico svoje ustanovitve! Dopisi naj se izvolijo pošiljati na naslov: Društvo za nabiranje Narodnega univerzitetnega zaklada (v roke poslujočega podpredsednika prof. dr. Lukmana), Ljubljana, Univerza.

Nova Marijina bazilika. Sveti oče Pij XI. je z apostolsko listino od dne 8. junija 1929, št. 116, podelil cerkvi Lurške Marije v Rajhenburgu naslov »Basilica Minor«. V vrstah vseh Slovencev bo to predragoceno darilo mogočeno razvnelo otroško ljubezen do Sv. očeta-zlatomašnika; prav posebno pa se bodo spominjali svojega najvišjega jubilarja v novi baziliki ter ga vroče priporočali naši nebeški Kraljici!

Slovenski Lurd v Rajhenburgu. V dneh 30. junija, 1. in 2. julija se vršijo v Rajhenburgu v Lurški cerkvi tudi letos velike romarske pobožnosti. Vodili jih bodo gospodje misijonarji Družbe Jezusove v Ljubljani. Častilci Lurške Marije bodo našli letos v Marijinem sve tišču nove orglje, ki so gotovo najlepše in najmogočnejše v Sloveniji. Ravno tako jih hočemo presenetiti z električno razsvetljavo, ki daja ponoči notranj ščini cerkve čudoviti sijaj in očara od zunaj naravnost človeka, ki vidi to cerkev kakor v tajinstvenem ognju. — Marijini častilci si naj pridejo ogledat to čudo v obilnem številu! Duhovnega veselja jim ne bo manjkalo.

Nova maša v Mariboru. Č. g. p. Konstantin Urankar, novomašnik-frančiškan, bo služil novo sv. mašo v baziliki Matere Milosti dne 14. julija, ob pol 10. uri dopoldne. Novomašnik je iz znane in spoštovane Urankarjeve družine iz Meljskega predmestja v Mariboru.

Vpisovanje v I. letnik drž. ženskega učiteljskega v Mariboru bo dne 2. in 3. julija od 7. do 11. ure dopoldne.

Tečaji duhovnih vaj v III. četrtletju. Za duhovnike: od 8. do 12. julija, od 5. do 9. avgusta, od 19. do 27. avgusta 8-dnevne, od 2. do 6. septembra, od 15. do 21. septembra 5-dnevne. Za inteligente: do 14. do 18. avgusta. Za abituriente:

od 18. do 22. julija, od 24. do 28. julija. Vsak tečaj se začne zvečer prvega in konča zjutraj drugega zgoraj imenovanih dni. Udeleženci naj bodo v Domu do 6. ure zvečer prvega dne. Za udeležbo naj se pravočasno priglase. Ako bi kdo izmed priglašanih ne mogel priti, naj se pravočasno odglasi, da napravi mesto drugemu. Oskrbnina znaša za čas tridnevni duhovnih vaj 120 D. Pišite na naslov: Vodstvo Doma duhovnih vaj, Ljubljana, Zrinjskega 9.

Dijaški konvikt križniškega reda v Ljubljani sprejme za šolsko leto 1929-30 večje število dijakov pod zelo ugodnimi pogoji. Dečki morajo biti moralno nepokvarjeni, telesno popolnoma zdravi, iz poštenih krščanskih hiš, ki kažejo nagnenje do duhovskega stanu in imajo veselje do študija na humanistični gimnaziji. Za sprejemne pogoje se poizve pri vodstvu dijaškega konvikta Križanke v Ljubljani. Prošnje za sprejem je vložiti do 15. julija.

Bodite previdni pri srečkah. Po deželi ponujajo neukim ljudem vse mogoče srečke, ki se razkrinkajo pozneje kot navadna goljufija. Predno kupite kako srečko, pustite se o njeni vrednosti poučiti od domačega gospoda duhovnika, tajnika ali načelnika tamošnje posojilnice itd. Sploh pa kupujte srečke le pri domačih denarnih zavodih.

Vsi na pred tremi leti novo zgrajeni cesti Sv. Miklavž—Pohorje interesirani se spominjajo triletnice otvoritve in se zahvaljujejo bivšemu gerentu maribor. krajnega zastopa gospodu dr. Josipu Leskovarju kot častnemu občanu vseh zgoraj omenjenih občin. Zahvala gre tudi članom in uradnikom!

Nov toverni kolodvor v Hočah. Od Rač do Maribora ni na progi južne železnice nobenega tovernega kolodvora. Naši Pohorci z južne strani morajo voziti svoj les daleč v Maribor ali pa v Rače. Na tisoče vagonov krompirja in žita se vsako leto v širni okolici Hoč proda v druge kraje. Ravno tako je z živino. Vse to morajo ljudje spravljati daleč v Maribor ali pa v Rače. Tu pa sta oba toverna kolodvora tako obremenjena, da morajo kmetje z vozovi mnogokrat, posebno v jeseni čakati po celi dan, predno pridejo na vrsto. Ali ni škoda za dragoceni čas, ki se tu izgubi? Radi preobremenitve pa stranke tudi ne morejo takoj izprazniti vagonov ali jih natovoriti, ker je promet velik. Železniška uprava bi se morala ozirati na to dejstvo in za občine: Spodnje in Zgornje Hoče, Pivola, Bohova, Reka, Sv. Miklavž, Rogoza, Skoke, Polane, Slivnica, Razvanje, Pohorje, Dolgoše, Loko in še druge postaviti v Hočah toverno postajo. Občine in posamezniki so pripravljani prispevati k tej zgradbi. Morda bi kazalo, da se pripravljalni odbor zopet zgane in stori kakorake v tej zadevi.

Toča v krajih ob Muri. Toča je dne 13. junija potolkla tudi nekatere občine ob Muri. Najhuje so prizadete občine Ceršak, Selnica in Sladki vrh.

Toča. Minuli četrtek, dne 13. junija, proti večeru je obiskalo strašno neurje s točo dele župnij Sv. Antona in Sv. Bolfanka v Slov. gor. Za najbolj uničujočo smer si je toča tokrat izbrala par vasi,

kakor: Smolince, Čagona in njih sosedo pri Sv. Antonu, nato pa čez Pesniško dolino, čez travnike v bolfansko faro. Med potjo sta tudi prizadeta kraja: Gočova in Gočovski vrh. Zatem so prišle na vrsto: Gomile, Biš in Sovjak. V imenovanih občinah je toča popolnoma uničila vso upapolno, lepo se kažejo žetev in tudi ostale zemeljske pridelke. Splošno je mnenje, da se je utrgal kar celi oblak, strašen vodeni naliv primešan z obilno točo. Ista je padala v debelosti navadnih lešnikov, da še je bilo drugi dan dovolj pod hišnimi kapi. Ni bila navadna gladka in okrogla, ampak kakor sekano kamenje, špičasta z ostrimi robovi. Pogled na opustošena polja je naravnost obupajoč. Nepregledna je škoda, s kojo so prizadeti omenjeni kraji. Rž, pšenica, ječmen, krma, krompir in koruza je popolnoma pomandrana v zemljo. Le najstarejši ljudje še kaj sličnega pomnijo. Tudi bliskanja in grmenja je letos toliko, kot že dolgo vrsto let ne. Kakor kmet, tako vsak delavec, ki je odvisen od tega, kar mu zemlja daje, gleda s strahom in skrbjo v negotovo bodočnost. Prosimo merodajne faktorje, na nam priskočijo na pomoč vsaj s tem, da se nam odpišejo vse davščine v prizadetih občinah!

Zopet toča in neurje. Iz Št. Ilja v Sl. gor. piše gospod veleposestnik Fr. Thaler svojemu znanцу v Mariboru: »Karlovo, dne 13. junija 1929. Dragi! Ko to pišem, leži okoli moje hiše toča za prst debelo. Ob četrtna šestu uro zvečer so se pripodili od avstrijske strani temno rdeči in črno-sivi težki oblaki čisto nisko in z velikim viharjem. Začelo je deževati na debelo, a kmalu nato je padala toča različne debelosti ter klestila po naših ljubih vrtih, njivah, travnikih in goricah, da je bilo groza. Človek, ki visi na svoji ljubljani domači zemlji, bi se najraje razjokal. Krompir, fižol, koruza, žito in vsa zelenjava po vrtovih je v tla poteptana ter ni upanja na pridelek. Najhuje so seveda trpeli vinogradi. Odklestila je toča skoro vse poganke, kar jih ni že naprej uničila zima. Prej mraz, sedaj pa še toča! Stanje našega vinogradnika je zares obupno vsak dan bolj in bolj! Kolikor sem poučen, je toča klestila po celem Št. Ilju, Dobrenju, Kresnici, Stari gori in delih svečinske in kungoške župnije. Škoda je neprimerno velika. Kaj naj počnemo? Ali nam kot bivši zastopnik lahko svetujeteš, kam se naj ohrnemo?« To so res žalostna poročila! Zopet resen opomin, da bo treba na vsak način organizirati obvezno zavarovanje proti toči, kakor ga imajo že deloma na Češkem in v Franciji.

Veliko neurje pri Zgornji Polskavi. Prejšnji pondeljek je v občini Bukovec pri Zgornji Polskavi in v sosednjih občinah toča in naliv napravil ogromno škodo. Žito je čisto zbito v tla, še koruza je tako poteptana, da ne bo ponekod nič ž njo. Najhuje je v vinogradih. Še to, kar je pustila letošnja zima, nam je sedaj pobral led iz oblakov. Župan iz Bukovca z zastopnikom Polskavčanov sta se oglasila pri predstavnikih oblasti v Mariboru radi odpisa davkov in sta zaprosila za pomoč. V tej okolici so se le malokateri dali letoš zavarovati

zoper škodo po toči, ker je plačilo precej visoko. Slišimo, da je toča tudi v okolici Ptuja napravila na polju mnogo škode. Dokler ne bo država ali oblast organizirala obveznega zavarovanja proti škodi po toči, ne bo drugače, nego da se ljudje res zavarujejo.

Velika riba v Muri. V bližini sladkorske tovarne je ribič Berlič vlovil veliko ribo, ki je bila težka 6½ kg. Ta riba je za te kraje posebnost. Ribiči je tu di niso poznali, kake vrste je bila, ker je imela na prednjem delu posebne rogovile.

Prijet vlomilec. O številnih vlomih v okolici Sv. Miklavža pri Ormožu smo že večkrat poročali. Za drznim zločincem so se vršila poizvedovanja ter zasledovanja, a dolgo časa se je znal odtegovati roki pravice. Te dni se je posrečilo kmetskimi fantom, da so drzneža zalotili v skrivališču in poklicali orožnike iz Svetinj, ki so ga uklenili in odpeljali seboj. Vlomilec je 40 let stari Tomaž Zorjan, ki je že presedel 27 let v ječi. Tokrat ima na vesti do 20 večjih in manjših vlomov.

Prisluli ropar v rokah pravice. Od časa do časa se pojavljajo po raznih pokrajinah tolovaji, krog katerih splete narod vse mogoče resnične in neresnične pripovedke. Slovenci in to Štajerci poznamo dobro šentjurskega Guzaja ter čadramskega Krivca. Hrvati imajo v novejši dobi Čarugo in Prpiča. Dne 11. junija je padel na Zidanem mostu v roke pravice po Kranjskem prisluli dolenski ropar Ignac Jakopin. Bil je že zaprt v zaporih na Vrhniki, od koder je pa pobegnil in bil nekaj časa strah ter trepet po Dolenskem. V zadnjem času je bil pač vsega kriv Jakopin in ljudje so imeli nepopisen strah pred tem pretkanim tolovajem, ki se je znal kljub tatvinam, vlomom in ropom izmikati zasledovalcem. Ker mu žandarji niso mogli do živnega, je postal drzen. Zvečer 11. junija se je pojavil v Radečah, kjer je stopil v večerni osebni vlak, ki prihaja iz Zagreba. V Zidanem mostu je prestopil na mariborski vlak proti Ljubljani. Sam bogzna iz kakega vzroka je kupil karto II. razreda in sedel v ta vagon. Istočasno kot Jakopin se je vozil tudi orožniški kaplar Jožef Toplak iz Ljubljane. Iskal je prostor v vagonu in šel sluščajno mimo kupeja, v katerem se je šopiril Jakopin. Žandar ga je spoznal takoj po sliki, ki je bila objavljena v policijskem vestniku. Toplak je izstopil v Zidanem mostu in obvestil takoj policijskega uradnika Plahuto. Oba sta roparja aretirala. Skraja je tajil, a ko so dobili pri žepni preiskavi pri njem vse mogoče ukradene in naropane reči, se je udal, kdo da je. Odpremili so ga v Ljubljano. Žandarji ga gonijo na razne kraje zločinov, kjer zaslišujejo oškodovane stranke. Po preiskavi bo nepridiprav izročen okrožnemu sodišču v Novem mestu, ki bo sodilo o njegovi krivdi. Prijeti tolovaj pri znava vse mu očitane zločine, nikakor pa noče izdati pomagačev.

Strašno neurje in toča v krajih ob Savi. V nedeljo dne 9. t. m. v noči se je uslo strahovito neurje s točo, ki je bila debela kot orehi, nad kraje ob Savi od vasi Okroglice do Šmarja pri Sev-

nici. Toča je oklestila: drevje, vinograde ter polja, ki so kazala tako lepo. Žito so pokosili, fižol so posadili znova.

Samomor. V nedeljo dne 9. junija se je obesil v Hrastniku 50letni rudar Jožef Kelner.

Železniška nesreča. Dne 11. junija popoldne sta se peljala oče Janez in sin Anton Hafner iz sejma v Kamniku nazaj domov proti Kranju. Blizu Kamnika križa cesto železniška proga. Ravno ko sta privozila do tega križišča, je pripeljal mimo vlak iz Ljubljane, ki prihaja okrog štirih popoldne v Kamnik. Ker najbrže nista dovolj pazila, sta zavozila naravnost v vlak, ki je prevrnil voz in razmesaril konja. Lokomotiva je očeta zadela tako nesrečno v glavo, da mu je prebila lobanjo. Bil je takoj mrtev. Sinu pa je odrezala levo nogo. Prepeljali sa ga z rešilnim avtom v lju bljansko bolnico, kjer je umrl.

Bogat ribji lov. V pondeljek dne 10. junija so zajeli naši ribiči ob dalmatinski morski obali 500 metercentov sar del. Prodajali in ponujali so 1 kg rib za 1 Din.

Nekaj iz prošlosti novih angleških ministrov. Kakor smo že večkrat poročali, imajo na Angleškem novo vlado delavske stranke pod ministrskim predsednikom Macdonaldom. Čitatelje bo gotovo zanimala kratka prošlost nekaterih novih angleških ministrov. Macdonald je rodom iz revne škotske ribiške vasi, je bil nekaj časa priprost učitelj in je star 62 let. Zunanji minister Henderson je bil pomočnik v livarni in je star 66 let. Notranji minister Clynes je bil priprost delavec v plinarni. Minister za javna dela Lansbury je bil delavec v luki. Finančni minister Snowden je bil poštni uradnik in je star 66 let. Nova vlada ima prvega ženskega ministra za delo »mis« Bienfeld, ki je bila dolgo časa prodajalka. Minister za kolonije Thomas je bil snažilec svetilk in železniški delavec ter je star 55 let. Od ravnokar omenjene ministrske gospode ima pa že danes vsak svojo lepo vilo, posest in avtomobil. Novi ministri iz vrst delavske stranke vabijo na bogate obede ter večerje pred vsem angleške bogataše — takozvane lorde.

Zadnji avstro-ogrski zunanji minister umrl. V sanatoriju v Budimpešti je umrl tik pred polomom zadnji avstro-ogrski zunanji minister grof Julij Andrassy.

Zasačen vlomilec. Na Dunaju je bilo vlomljeno dne 11. junija v veletrgovino s kravatami Ignac Haas. Vlomilci so odnesli veliko gotovine in vrednostni papir za 80 tisoč Din od centralnoevropske »Länderbanke«. Policija je obvestila takoj vse banke in denarne zavode, naj pazijo pri unovčenju ukradnega vrednostnega papirja. In res, že popoldne drugega dne po vlomu se je oglasil v neki banki Paul Francois in hotel zamenjati papir za denar. Takoj so se zaprla za njim vsa vrata in poklicana policija je ugotovila, da je P. Francois bil zaradi tatvine že večkrat predkaznovan in na njegovem stanovanju so dobili vse mogoče vlomilsko orodje.

Zaprti bankirji. V Parizu je pod klju

čem 126 nepoštenih in goljufivih bankirjev.

Vrtuljak (ringelšpil) vzrok težke nesreče. V Ratiboru pri Berlinu se je v polnem teku odtrgala in odletela med radovedneže od vrtuljaka gondola. Poškodovanih je 9 odraslih in 5 otrok, 1 otrok in 1 odrasla oseba sta dobila težke poškodbe.

Dva spomenika z marelo. Na celem svetu sta znana le dva spomenika, ki predstavljata zaslužna moža s cilindrom in z odprto marelo. Eden je stal v Readingu na Angleškem v počaščenje za mesto in okolico zaslužnega Jurija Palmers. Ta spomenik, ki je vzbujal desetletja občo pozornost, bodo odstranili, ker je na potu modernemu prometu. Drugi spomenik z marelo je pa na Irskem.

Strop se udri pod plesalci. V Neaplju na Italijanskem je priredil dne 11. t. m. nek bogataš v starodavni palači plesni večer. Pod plesalci se je nenadoma udri strop in je padlo iz drugega nadstropja v prvo več oseb. Od teh je 10 težje ranjenih, 2 smrtno nevarno.

Amerikanski milijonar Ford name-rava osušiti celo Evropo. Amerikanski bogzna kolikokratni milijonar in izdelovatelj avtomobilov Ford je posejil te dni novega predsednika Zedinjenih držav Hooverja. Hoover je sprejel Forda kot starega prijatelja v družbi tajnika ameriške republike Mellona, ki je tudi milijonar. V tako odlični družbi je razvil Ford sledeči načrt: V najkrajšem času bo preplaval: Anglijo, Francijo in Nemčijo z novimi podjetji, v katerih se bodo izdelovali avtomobili. V vseh ogromnih novih tvornicah bo po amerikanskem načinu prepovedan — vsak alkohol. Nastavljeni bodo posebni nadzorniki, ki bodo strogo pazili, da se bo čuvala v Fordovih podjetjih alkoholna prepoved. Delavec, ki bo prekršil to prepoved, bo takoj odpuščen. Ford bo še stopil v stik z vsemi v Evropi že obstoječimi brezalkoholnimi društvi ter organizacijami, katere bo podpiral z denarjem. Na omenjeni način upa Ford, da bo tekom let Evropa z zakonom prepovedala uživanje alkohola in bo postala tudi ona po vzgledu Amerike »suha«. Ali ne bo dobromisleči Ford prebridko razočaran, je drugo vprašanje!

Osel — pismonoša. Poštna uprava v velikem francoskem mestu Lille je segla po čudnem sredstvu, da bi pospešila dostavljanje pisem in drugih pošilk. Po drugih mestih in deželah opremijo pismonoše, da jim olajšajo službo in modernizirajo promet, s kolesi in motocikli, poštno ravnateljstvo v Lilleju pa je pismonošem dalo na razpolago — poštne osle. Prvi četveronožec, ki pomaga raznašati pisma in tiskovine, se imenuje Jean. Oblože ga s težkimi poštними vrečami in poleg njega gre pismonoša, kateremu potrpežljivo sledi po ulicah in cestah sem ter tja, celo v hišne veže. Baje je poštno ravnateljstvo nastavilo Jeana, ker ni moglo dobiti dovolj pismonoš. Kaj pa bo, če se bode Jean sredi svoje službene poti ustavil in ne bo hotel niti koraka več napraviti, kar se pri oslih večkrat dogodi?

Požrešni oblaki. Največja živalska nadloga, ki muči človeštvo že tisočletja, so kobilice. Niti popisati se ne dajo opustošenja, katera povzročijo oblaki kobilic, ako so se spustili na zelena polja ter travnike. Kobilice ne požrejo le rastlinskih kultur, ampak celo s slamo krite strehe. Milijoni in milijoni tega požrešnega mrčesa se strnejo na potovanjih in napram tem živalskim množicam je človek brez prave odpoči in to v današnjih modernih časih ravno tako kakor pred tisočletji. Vsa uničujoča sredstva, ki so se uporabljala v svetovni vojni, so preiskusili na kobilicah, a jih niso ugnali ali vsaj zajezili njihovega pogubonosnega navela. Kolikokrat so že poskusili kobilice pokončati iz aeroplanov s pomočjo strupenih plinov ali z metalci plamenov — vse zaman! Seveda so pokončali milijone te golazni, a na mesto uničenih so se pojavile nove milijarde. O južnoafriški kobilici je znano, da leže jajčeca na mesta, kjer jim morebitni deževni nalivi ne morejo škodovati. Tamkaj počivajo jajčeca večkrat več let, dokler ne nastopi za izvalitev ugodno leto. Iz jajčec prilezejo milijoni kobilicnih ličink brez perutnic in te se razlezejo po poljih. Ko se opremijo ličinke s perutmi, potem se dvignejo v črnih oblakih v zrak in nastopijo uničevalna potovanja.

Usoda dveh čolnarjev. Nemeč Paul Müller se je podal v majhnem čolnu iz Nemčije preko morja in hotel doseči Newyork. Zadnje vesti je poslal v domovino iz znanega otoka Kuba, kjer se je mudil nekaj časa. Iz Kube je krenil proti polotoku Florida. Te dni so pogrnali proti floridski obali vetrovi prazen Müllerjev čoln. Samotni čolnar je postal žrtev drznosti. — Takozvani »samotni ribič« Aladin Gerbault je že štiri leta v majhnem čolnu na odprtem morju. Letos ni bilo o njem od 28. maja nobenega poročila. Sedaj se je oglasil in javil, da je pristal na Azorskih otokih.

Petrolej gori. Blizu ameriškega mesta Los Angeles so veliki petrolejski vrelci. Petrolej se je unel in poleg studencev še 45 tisoč sodov petroleja. Škoda znaša več nego 1 milijon dolarjev.

Zatvorjene sinagoge. Boljševiki so zaprli v Petrogradu razven ene vse sinagoge (judovske molilnice). V bivših sinagogah bodo nameščeni razni državni uradi.

Čitajte „Slov. Gospodarja“

»Flugs« patentirane kose s kosirjem. Zahtevajte prospekte in navodila brezplačno. Iščem zastopnike in prodajalce v vsakem kraju proti visoki proviziji. Generalno zastopstvo za SHS: Josip Videmšek, Maribor, Koroščeva ulica št. 36. 631

Birmancu se podari dobra ura. Stalna vrednost, trajen spomin. Čudovito po ceni pri **I. PETELN, urar** 652 Maribor, Gosposka ulica št. 5.

Ladja rimskega cesarja.

Kakor znano, so živeli rimski cesarji v nepopisnem razkošju, o kojega tisočletnih ostankih še pričajo danes razne izkopine ter najdbe.

V letih 37 do 41 po Kr. r. je pustil rimski cesar Kaligula, naslednik neusmiljenega Tiberija, zgraditi na Nemi jezeru (južno od Rima bolj v gorovju) krasno ladjo. Svinčene štampljke, katere so našli tekom stoletij, jasno dokazujejo, da je bila bajno opremljena ladja last Kaligule. Vladarji so si gradili na vrhuncu moči ogromne čolne, prave palače z dvoranami, jedilnicami, spalnicami, svetišči, umetnimi ribniki ter vrtovi, z marmornatimi stebrišči, slonokoščeni in kovinastimi okraski, s škarlatnimi preprogami itd. Po vzgledu prednikov je pustil tudi Kaligula zrasti na sredini gorskega Nemi jezera palačo.

Kako dolgo je kraljevala razkošna divota na valovih jezera, ni znano. Kakor kažejo ostanki, na katere so naleteli v vseh stoletjih po Kristusu, je ladja postala kmalu luknjasta ter se potopila na dno jezera. Dejstvo je tudi, da so jo skušali potegniti h kraju, da bi jo razdrli in rešili z nje neprecenljive dragocenosti. Pri tem opravilu se je orjak nagnil na stran in se počasi pogreznil z vsemi dragocenostmi.

Spomin na potopljeni zaklad cesarja Kaligule ni nikdar ugasnil v zgodovini. Ribiči so vedno trdili, da vidijo pri mirnem vremenu in čisti vodi nekake pošasti štrleti iz dna sredine jezera. Pogostokrat so se celo zamotale ter obesile ribiške mreže ob žreblje ladje.

V sredini 15. stoletja je sklenil bogati kardinal Kolonna, da bo ladjo dvignil in otel z nje preostale starorimske ostanki. Za taiste čase najbolj brihtni mož Alberti je prevzel nalogo dviga. Alberti je naročil potapljače iz Genove. Zgradil je ogromen splav, ki je plaval na praznih sodih, in na te priprave je pritrdil razna dvigala. Posrečilo se mu je, da je premaknil velikana do dviga, a se mu je razkral na dvoje in je bil ves trud zaman.

Sto let pozneje so ponovili dvig z ena kim neuspehom in še enkrat leta 1827. Leta 1895 je zbral knez Orzini nekaj bronastih okraskov in drugih umetnin z ladje, katere je videti v muzeju v Rimu.

V povojnih časih so se lotili drugega načrta, da bi dvignili ladjo. Globoko Nemi jezero počasi izsušajo s pomočjo sesalk, dokler ne bo njega površina padla na 22 m globočine. Vodo odvajajo po posebnem kanalu v nekoliko nižje ležeče Albansko jezero.

Dne 20. oktobra 1928 so začeli z modernim delom sesalk. Mussolini se je udeležil otvoritvene slavnosti. Štiri električne sesalke poženejo dnevno iz jezera 120 tisoč kubičnih metrov vode. En del ladje že luka izpod globine 1.50 m. Da bi delo pospešili, so ustavili zadnje dni še dve sesalki.

Potapljači prinašajo dnevno iz notranjosti ladje vse mogoče starorimske dragocenosti in umetnine.

Gradijo že novo cesto do jezera za številne tujce in radovedneže, ki bodo

posetili zgodovinsko znamenitost. Kakor hitro bo izmetana iz jezera polovica vode in bo dosežena globočina le 22 m, bodo ostanke nekdanje vodne palače z vso skrbjo dvignili, očistili in razstavili radovedni javnosti na vpogled v posebnem muzeju, ki ga zidajo ob Nemi jezeru.

★

Pri votlinarjih.

Raziskovanja nas učijo, da se je zatekal človek, ko je začel bivati na zemlji, v slučajih nevarnosti v podzemski izdolbine, votline ter jame. Prabivališča človeštva so bila vsekako pod zemljo. Po raznih delih sveta so odkrili votline, v katerih je bival pred bogzna koliko tisočletji človek. Nikjer na svetu ne najdemo danes niti enega divjaškega plemena, ki bi iskalo bivališča pod zemljo. Edina tozadevna izjema so Berbi v severni Afriki. Berbi bi naj bili ostanki najstarejšega rodu ogromne Afrike.

Iz severoafriškega mesta Gabes ob morju vodi cesta v Matmata pogorje, ki je predstraža Sahara puščave. Najvišji vrhi Matmata hribovja dosežejo višino 500 do 700 m in so polni večjih ter manjših podzemeljskih votlin ter jam. V te hribe so se zatekli ostanki nekdanj ponosnih in prostost-ljubnih Berbov pred roparskimi napadi Arabcev. Naselili in poskrili so se pod zemljo, kjer prebivajo že skozi stoletja do danes popolnoma prikriti modernemu svetu.

Da je Matmata gorovje naseljeno, pričča le dim, ki se vali v višine v gotovih urah na dan iz votlin — človeških bivališč.

Nemeč iz Berlina dr. Alfred Blach je obiskal letos severoafriške votlinarje, jih fotografiral ter popisal. Ta pripoveduje:

»Hiše v Kalaa Matmata so vse pod zemljo. Dohod je mogoč le skozi poševne tunele. Ob vsaki strani tunelov so izdolbine: spalnice za ženske, kuhinje, shrambe in hlevi. Večkrat ima herbiška naselbina več podzemeljskih nadstropij. Oprema votlin se je ohranila gotovo skozi stoletja neizpremenjena. Miz in stolov Berbi ne poznajo. Ležišča so iz ostankov konoplje. Kurijo z živinskimi odpadki. Poznajo dve jedi: meso povaljano v moko in pečeno na olju, ter pražene kobilice. Svetijo z oljnatimi leščerbami. Pri votlinarjih v Matmata je še danes življenje priprostosti, kakor nam ga slika zgodovina pred 2000 leti.

Pač pa so udani po veri muslimanski Berbi mnogoženstvu. Žena nima nikakih pravic, ampak je sužnja, ki mora skrbeti za celo votlino in seve tudi za prehrano moža.

Nad votlinami dežuje le 20krat na leto. Z vso skrbjo zbirajo vodo in jo rabijo le po kapljicah. Berbi se pečajo s poljedelstvom. Od žita uspeva v dveh dolinah le ječmen in nekaj zelenjave. Kako pičila je žetev, si lahko predstavljamo iz dejstva, da ječmena ne žanjejo, ampak pulijo posamezne bilke z rokami iz zemlje in zrnje izluščijo s pomočjo palčic.

Vseh Matmata podzemeljskih naselb

bin je 700 in štejejo 4000 duš. Bivališča votlinarjev so tako prikrita in v samotno zapuščenem pogorju, da se zmoti v te kraje le redkokedaj kak radoveden tujec.

Berbi spadajo pod francosko kolonijo Tunis. V novejših časih so se začeli brigati Francozi za samotarske Berbe, ki se ustavljajo kulturi do danes.

Zgoraj omenjeni Nemeč Blach je odkril pri votlinarjih le enega trgovca, ki se imenuje: Bechir Ben Salach in plača letno francoskim oblastim 17 frankov davka, vsi drugi votlinarji so pa davkov prosti.

Davkoplačevalec trgovec je pripovedoval Nemcu, da posedaja on hišo, ki je postavljena na in ne pod zemljo. Poizidal bo hotel v Matmata pogorju, ker bodo začeli romati v te kraje radovedneži, da bodo videli, kako bo pogoltnila ostanke prakulture — evropska kultura.

*

Iz kraljestva nerazumljivega.

Sanje so igrale pri vladarjih starih narodov veliko ulogo. Koliko so dali na tolmačenje sanj stari Egipčani, Asirci, Perzijci in Rimljani, nam je znano že na vzgledih iz sv. pisma. Novejši čas skoro dnevnih tehničnih iznajdb je nekako pozabil na pomen sanj za širšo javnost. Tudi pri modernih narodih imam najnovejše učenjake, kojih cilj je: kaj, odkod, zakaj in kaj pomenijo sanje? Ravnokar označenega vprašanja še do danes ni rešil nikdo.

Po celem Angleškem znani učenjak in razlagovalec sanj Dunne trdi, da se porajajo sanje iz preživelih dogodkov ter utisov in iz prihodnjih. Po njegovem nauku sta dve tretjini sanj resnični in napovedujejo prihodnost.

Amerika in posebno severoameriška velemesta plavajo v špiritizmu in hipnozi (klicanje duhov in uspavanju). Koliko je na špiritizmu istine, ne zna nikdo. Dokazano pa je, da je največ špiritističnih navideznih nerazumljivosti navadna prevara, ki je dobrodošla nekaterim lahkoživcem. Še pred nekaj meseci je veljal v Newyorku neki Friderik Tansley Munnings za pravega junaka copernije, katerega so bogatejše ženske spoštovale in častile kot polboga. Ta kralj vseh njujorških špiritistov je z raznimi špiritističnimi prireditvami ter večeri tako obogatel, da mu ne bo treba prijati za nobeno resno delo celo življenje. V položaju bogataša je sedaj sam sebe razkrinkal po časopisju. Tri svojih špiritističnih čudeš je razložil razočarani in lahkoverni javnosti tako-le:

»V temnih sobah in dvoranah, kjer smo klicali duhove, se je prikazovala na moj klic na stenah čudovita luč. Nekateri plašljive ženske so kar blaznele, ko so videle svetlobne tresljaje. Prikazen luči sem pričaral s pomočjo spretno rabljene žepne ure, koje urnik je fosforesciral (se svetil v temi).

Ako sem imel zbrane v večjih dvoranah ženske iz najbolj bogatih slojev,

sem pustil proti koncu špiritistične seje nanje deževati s pomočjo velikega razpršilnika dišeče tekočine. Padanje dišečih kapljic je bil znan po celem Newyorku kot »rosa duhov«.

Moje največje čudo je bila pa »roka strahu in groze«. Ko so bile ženske najbolj zatopljene v špiritiziranje, sem vzel v roko gumijasto rokavico, v katero sem napumpal prav mrzlega zraka. S po dolgi vaji priučeno spretnostjo sem se nekako nevidno dotaknil z rokavico razgaljenega vratu zdaj ene pa zopet druge radovednice. Mrzla rokavica je bila posebno strašilo, ki je poglavo marsikatero Njujorčanko v omedlevico, ali vsaj v tolik strah, da je kar ostrmela.

Tako piše danes največji njujorški špiritist Munnings na nepopisno začudenje vseh lahkovernežev, ki so ga bogato preskrbeli s prostovoljnimi darovi za vse življenje.

Drugo čudo radovedne Amerike je: hipnoza (uspavanje potom pogleda). — Hipnoza je resničen pojav. Resnica je tudi, da potom hipnoze uspavan človek v tem stanju govori in dela, kar presega njegove zmožnosti. Posebnost Newyorka je neka 24letna Ivonne Barres, ki je po poklicu navadna trgovska pomočnica. Prodajalka Barres je v hipnotičnem stanju pravo čudo. Nikdar se ni učila glasovirja in ga tudi ne zna, ako ni uspavana. Hipnotizirana igra najtežje skladbe največjih skladateljev in to pravilno in s čutom kakor najbolj izurjen in od vseh občudovan umetnik.

*

Ognjenik na otoku Santorin.

Otok Santorin leži v Egejskem morju med Grčijo ter Malo Azijo. Znan je bil že v starogrških časih, ker so pristajale tamkaj trgovske ladje na vožnji v mogočni Egipt. Za Grki je bil otok priljubljen Rimljanom, ki so potovali po morju v današnji Carigrad (nekdanji Biscanc). Še danes je najti na otoku utrdbe Benečanov, ki so uporabljali otok kot pomorsko oporišče proti vzhodu. Danes je Santorin pozabljen ter zapuščen, pokrit z ohlajeno lavo, v kateri raste bujna ter sladka vinska trta.

V starih časih je bil otok visok in je radi višine bil daleč viden nad vsem otočjem Kikladov. Ustno izročilo poroča o izredni rodovitnosti in o raznih zanimivostih v srečnih časih pred pravo zgodovinsko dobo. Naenkrat je napočila usodna ura za otok. Ognjenik se je prebudil iz dolgoletnega spanja. Ognjena žrela so se odprla. Vreli dež je razmetaval po otoku tedne in mesece razpaljeno kamenje. Vsa bujna rast in življenje sta bila uničena ter pokrita 40 m visoko s kamenjem, katerega je izbruhal vulkan. Nekdanji rodovitni hrib na Santorinu se je porušil zaradi bruhanja ognjenika v njegovi sredini, in v to žrelo se je izlilo morje ter ustvarilo leta 1560 pred Kristusom današnji Santorin.

Od leta 1500 pred Kr. do leta 198 po Kr. je ognjenik popolnoma miroval in

tedaj je cvetela na njem starogrška in rimska kultura. Šele leta 198 se je oglasil zopet vulkan na Santorinu. Potresi in ognjeni izbruhi so tedaj povzročili površino otoka.

Leta 1866 je pričelo bljuvanje znova. Trajalo je cela 4 leta in goreča lava je letela iz žrela daleč na okrog v morje.

Zadnji izbruh, ki je grozil otoku in njega ribiškemu prebivalstvu več mesecev, je bil avgusta leta 1925.

*

Zanimivosti.

Newyork v številkah. Kako zgleda življenje in vrvenje največjega mesta ameriških združenih držav, naj nam pojasnijo in predočijo te-le najnovejše številkice: Vsako drugo ali tretjo sekundo se rodi v Newyorku otrok in vsak dan se sklene 168 zakonskih zvez. Število prebivalstva znaša 6,065.000, med temi 3,025.000 moških, 15.000 je več ženskih nego moških oseb, 6 milijonov ljudi poje dnevno 7 milijonov jajc in 12 milj dolga veriga voz je potrebna, da pripelje prebivalstvu dnevno hrano. Kar se tiče uporabe telefona, prednjači Newyork na celem svetu. Vsako sekundo je telefonsko slušalo 170krat v uporabi. Mesto ima 1,700.000 telefoničnih zvez, torej eno petino vseh cele Evrope. Glede uporabe motorjev in avtomobilov je Newyork na prvem mestu, pa kljub temu je še 50 tisoč konj v uporabi. Največja trgovska hiša se imenuje: »Equitable Trust Company«, ki ima 12 tisoč uslužbencev in vsak dan obiše to podjetje 50 tisoč oseb. Navaden delavnik se posluži prometnih sredstev 9 milijonov ljudi, od teh 945.000 avtomobila. Dolžina vseh njujorških ulic znaša 4702 milj (1 milja je 1.652 km). Mesto ima 250 gostiln z 94.000 sobami. Prebivalstvo Newyorka se pomnoži na mesec s priselitvijo iz drugih ameriških krajev za 3899 oseb.

Tujerodni izumitelji v Ameriki. Te okolnosti so morda največ prispevale k dejstvu, da je Amerika »dežela iznajditeljev«. Med temi igrajo tujerodci odlično vlogo. Nekateri najvažnejše ameriške iznajdbe so umotvor tujerodnih iznajditeljev, ki so napravili te iznajdbe po svojem prihodu v Ameriko. Da omenimo le nekatere: John Ericson, Šved, je izumil mnogo stvari v Združenih državah, med temi oklopnjačo »Monitor«, ki je igrala važno vlogo v civilni vojni. Alexander Graham Bell, priseljenc iz Angleške, je izumitelj telefona, ki je izrevolucioniral naš način poslovanja in zaposlil morda več ljudi, kot katera druga moderna iznajdba. Emil Berliner iz Nemčije je patentiral mnogo iznajdb, med temi izpopolnitve telefona. Nikola Tesla iz Jugoslavije je izumitelj indukcijskega motorja in mnogih drugih važnih iznajdb. Charles J. Vanderpoole iz Nizozemske je poleg drugih iznajdb izumitelj električne poulične železnice. Charles P. Steinmetz, svetovnoznani čarobnik elektrike, je prišel iz Nemčije tako siromašen, da so mu morali sopotniki posoditi potreben denar, da je bil sploh pripuščen na kopno. Mihajlo L. Pupin, drugi sloviti ameriški Jugoslovan, je izumil pri

pravo, ki je omogočila telefoniranje na velike daljave.

Kako hitrost doseže zajec? Mnenja so bila doslej različna. 30, 40 ali 50 km na uro? Neki Francoz je baje rešil to vprašanje. Ta Francoz se je vozil po deželi s svojim avtomobilom. Pojavil se je ob cesti zajec, ki pa ni zbežal, ampak tekel zraven avtomobila. Nepričakovana dirka. Francoz je večkrat občudoval hitrost zajca. Sedaj je imel priliko, da jo preizkusi. Zajec je tekel in avtomobil prehiteval. Da ga je avtomobilist dohitel, je moral zvišati brzino avtomobila. Ko je dosegla avtomobilova hitrost 56 km, ni mogel zajec več prehitevati avtomobila, tekkel pa je še dalje vstric njega.

Dr. Winterhalter Ivan otvori v Maribergu svojo pisarno.

Primarij dr. Černič se je vrnil iz študijskega potovanja in zopet ordinira.

Nekaj izvanrednega Vam nudi nakup birmanskih daril v trgovini ur in zlatnine M. Ilger in sin v Mariboru, Gosposka ulica 15. Samo prvovrstni proizvodi po čudovito nizkih cenah, kar jamči ogromna izbira. Tudi na obroke brez poviška cen. 580

Cene in sejmska poročila.

Mariborski trg. Na mariborski trg dne 15. junija so pripeljali špeharji na 30 vozeh 64 zaklanth svinj, kmetje 4 voze krompirja, 6 vozov sena, 4 voze otave in 2 voza škopa. Svinjsko meso je po 15—30 Din, krompir 1.75—2, seno 70—100, otava 80—100, slama 70—85, 1 škop snopa 1.50. Pšenica je po 2.50, ječmen po 2, oves 1.50, koruza 2.50, ajda 2, fižol 5 do 7, fižol v stročju 16 Din. Kokoš 35—55, par piščancev 40—45, gos 50—70, kozlič 60—90 Din. Čebula 4, česen 16—20, jabolka 10—14, črešnje 7—8, suhe slive 10—12, surovo maslo 36—40, jajca 1.25—1.50, med 18—20 Din.

Mariborsko sejmsko poročilo od 11. 6. 1929. Prignanih je bilo 17 konj, 10 bikov, 90 volov, 331 krav in 17 telet, skupaj 465 komadov. Povprečne cene za različne živalske vrste na sejm dne 11. junija 1929 so bile sledeče: debeli voli 1 kg žive teže od 9 do 10.25 Dža, poldebili voli od 8.75 do 9 Din, plemenski voli od 8 do 8.50 Din, biki za klanje od 6.50 do 9 Din, klavne krave debele od 8 do 9 Din, plemenske krave od 6.50 do 7.50 Din, krave za klobasarje od 5 do 5.25 Din, molzne krave od 8.25 do 8.75 D, breje krave od 8.25 do 8.75 Din, mlada živina 9 Din. Prodanih je bilo 346 komadov, od teh za izvoz v Avstrijo 25 komadov, v Italijo 35 komadov.

Na mariborski svinjski sejem dne 14. junija je bilo pripeljanih 212 svinj. Cene so bile sledeče: Mladi prašiči 5—6 tednov stari komad 100—150 Din, 7—9 tednov 175—200 Din, 3 do 4 mesece 325—400 Din, 5—7 mesecev 450—650 D, 8—10 mesecev 700—800 Din, 1 leto 1000—1200 D za komad. 1 kg žive teže 10—12.50 Din, 1 kg mrtve teže 16—17 Din. — Prodanih je bilo 212 svin (vse). Povpraševanje je bilo tako veliko, da bi se prodalo lahko še veliko več kakor je bilo prignanih.

Mesne cene v Mariboru. Goveje meso 1 kg od 12 do 18 Din, telečje meso od 17 do 22.50 D, svinjsko meso sveže od 15 do 30 Din.

Gospodarska obvestila.

Okrožni kmetijski urad Ormož. Obl. samouprava mariborske oblasti je ustanovila nov kmetijski urad v Ormožu. Urad se imenuje: »Okrožni kmetijski urad oblastne samouprave v Ormožu.« V delokrog urada spadajo vsi kmetijsko-pospeševalni posli za sreze Čakovec, Prelog, Murska Sobota, Dolnja Lendava, Ljutomer in Ptuj. (Medjimur je je razen živinoreje začasno dodeljeno kmetijskemu nadzorništvu Čakovec). Urad je razdeljen v štiri strokovno samostojne odseke in to: poljedelsko nadzorništvo, živinorejsko nadzorništvo, vinarsko nadzorništvo in sadjarsko nadzorništvo. Vse vloge v poslih kmetijskega pospeševanja je doslej nasloviti na dotično nadzorništvo, ki jih bo v lastnem delokrogu rešilo ali pa predložilo osrednjemu kmetijskemu uradu v Mariboru. Sporazumno s krajevnimi činitelji se je določil uradni dan vsako sredo od 8. do 13. ure in od 16. do 18. ure. Tudi ostale dni so nadzorniki stran kam na razpolago, če so v uradu navzoči.

20odstotne priznanice. Finančni zakon za leto 1929-30 določa v členu 15 sledeče: »Za plačilo do 31. decembra 1926 zaostalih davkov bodo državne blagajne sprejemale mesto gotovine priznanice, ki so bile izdane ob priliki 20odstotnih odtegljajev pri žigosanju kronskega denarja. Te priznanice se bodo sprejemale pri plačevanju zaostalih davkov od oseb, katerim so bile priznanice izdane po pristojnih organih, ki so vršili žigosanje, in pa od njih naslednikov v polnem iznosu, od ostalih oseb pa v vrednosti 50% in to brez ozira na čigavo ime so izstavljene, pri plačevanju denarnih kazni za finančne prestopke in sicer za tisti del, ki gre po posebnih zakonskih predpisih kot dohodek v državno blagajno.«

Padec žitnih cen. Padanje cen pšenice in žitu na žitnih tržiščih v Ameriki se že tudi javlja na evropskih tržiščih žita. O tem se je vodil razgovor tudi na mednarodnem poljedelskem kongresu v Bukarešti v prvi polovici meseca junija. Vodilne osebe agrarnega gibanja so o tem vprašanju izjavile svoja mnenja. Verjetno je, da se bodo radi tega vprašanja sestali zastopniki vseh evropskih agrarnih držav, da se dogovorijo, s kakšnimi sredstvi naj bi se zavarovala poljedelska proizvodnja Evrope proti ameriški konkurenci.

Stanje hmeljskih nasadov. Žalec v Savinjski dolini dne 15. junija 1920. Za radi ugodnega vremena je stanje hmeljskih nasadov slej ko prej dobro. Nepričakovano hitro se je pa rastlina začela raztezati na široko, predno je dosegla drogove visokosti in poganja posebno v spodnjih delih obilo panog. Tuintam se vidijo celo še cvetni nastavki. Hmeljarji tačas še privezujejo trte ter odstranjujejo zalistnike. Škodljivci, o katerih smo zadnjič poročali, niso povzročevali prevelike škode. Sporadično se v nasadih najdejo skrčeni sklepi: znaki peronospore. Ostanke lanskega pridelka se le polagoma zmanjšujejo.

Zavarujte se proti požarnim škodam! Nekaj posebnega je letos, da letos pri vsaki nevhiti

strela udari v kako hišo. Dan za dnevom dobivamo poročila o požarih. Na Kranjskem so zgorele letos že štiri velike vasi. Tudi pri nas na Štajerskem se vrstijo požari za požarom. Opetovano smo že svetovali našim ljudem, naj s uredijo svoja požarna zavarovanja. Navadno imajo posestniki na deželi zavarovanje poslov in premičnin v velikem neredu. V današnjem »Gospodarju« priobčuje bivši poslanec Franjo Žebot inserat, v katerem se priporoča, da posestniki pri njem zavarujejo kot glavnem zastopniku naše domače »Vzajemne zavarovalnice« proti požarnim škodam svoje hiše in premičnine in pridelke za škodo po točki. Priporočamo!

★

Odmera zemljiškega davka.

Zakon o direktnih davkih z dne 8. februarja 1928 je zenačil davke po celi državi. S tem je bil storjen konec tudi neenakosti glede na zemljiški davek. Prej ni bilo enotne osnove za odmero tega davka ker se je ponekod omerjal na podlagi katastrskega čistega dohodka, drugod pa se je plačeval na podlagi katastrske vrednosti zemljišča, drugod zopet od lege zemljišča in vrste obdelovanja.

Zakon o neposrednih davkih v naši državi je sprejel kot osnovo za zemljiški davek katastrski čisti dohodek, ki naj se določi po enotnih načelih. Kjer je obstojal čisti katastrski dohodek (kakor n. pr. v Sloveniji in Dalmaciji), ga je bilo treba na novo odmeriti, da se doseže skladnost s sedanjimi vrednostnimi razmerami. Pri tem so služile za podlago cene poljedelskih proizvodov v dobi med 1. julijem 1925 in 30. junijem 1926 in srednji letni dohodek v letih 1921—1926. V to svrhu je bila pri finančnem ministertvu v Beogradu ustanovljena posebna komisija, ki je odredila te-le količnike za določitev čistega katastrskega dohodka: za Slovenijo količnik 18 za okraj Slovenjgradec (Velikovec in Wolfsberg in dele celjskega okraja), 20 za ostalo Slovenijo, 30 za Prekmurje; za Dalmacijo 20, 24 in 28; za Hrvatsko in Slavonijo 22, 24, 25, 26, 27, 29 in 30; za Vojvodino 22, 27, 32 in 34. Na podlagi teh količnikov je katastrski čisti dohodek proračunjen za Slovenijo z 255,987.452 Din, za Hrvatsko s Sremom 1.171,200.866 Din, za Vojvodino 1.720,081.952 Din, za Dalmacijo 65,740.964 Din. Od teh svot se bo po zakonu z dne 28. marca 1929 plačevalo 12 odstotkov osnovnega davka.

Poleg osnovnega davka je treba po zakonu o neposrednih davkih z dne 8. februarja 1928 plačevati tudi dopolnilni davek, ako katastrski čisti donos znaša več kakor 1000 Din. Zakon z dne 28. marca 1929 je stopnje tega dopolnilnega davka nekoliko spremenil, vsled česar izgleda sedaj lestvica dopolnilnega davka zemljarine tako-le: Na čisti katastrski dohodek preko 1000 do 2000 Din znaša dopolnilni davek 2%, preko 2000 do 4000 Din 4% manj 40 Din, preko 4000 do 6000 Din 6% manj 120 D, preko 6000 do 8000 Din 8% manj 240 D, preko 8000 do 10.000 D 10% manj 400 D, preko 10.000 do 15.000 D 12% manj 600 Din, preko 15.000 do 25.000 Din 14% manj 900 Din.

NAŠA DRUŠTVA

Krščanska ženska zveza v Mariboru ima v nedeljo dne 23. junija 1929 svojo cerkveno pobožnost pri sv. Magdaleni. Ob 6. uri sv. maša s skupnim sv. obhajilom. Popoldne ob dveh sv. blagoslov z darovanjem. Vse članice in podporni člani se vabijo k obilni udeležbi! — Odbor.

Št. Ilj v Slov. goricah. Katoliško prosvetno društvo priredi v nedeljo dne 23. junija ob 3. uri popoldne v dvorani Slovenskega doma igro v petih dejanjih »Rokovnjači«. Vsi prisrčno vabljeni!

Št. Ilj v Slov. goricah. Naše Prosvetno društvo priredi zlet k Sv. Križu nad Mariborom dne 29. junija, na praznik sv. apostolov Petra in Pavla. Tam bo ob desetih služba božja in potem razgled in razvedrilo. Popoldne po večernicah bo v tamkajšnjih društvenih prostorih proslava materinskega dneva s predavanjem in ponovitvijo Jalenove drame štiridejanke »Dom«. Vstopnina prosta!

Sv. Trojica v Slov. goricah. Pri nas se vrši v nedeljo dne 30. junija velik mladeniški tabor za lenarško dekanijo. Mladeniči pridejo k pozni službi božji pri kateri bo pridigoval profesor Pavel Živortnik. Po službi božji bode veliko zborovanje na prostoru pred samostanom, na katerem govorijo: profesor dr. Hohnjec, Krošl, naša mladinska voditeljica in mladeniški župnik. Tabor mora biti veličasten, iz vseh župnij velika udeležba! Takoj na delo po vseh župnijah!

Sv. Lovrenc v Slov. gor. Naša Dekliška zveza obhaja letos 20letnico svojega obstoja. V proslavo tega jubileja bo priredila v nedeljo dne 30. junija igro »Junaška deklica« in šalorigro »Prvič med gospodo«. Pričakujemo tudi govornico iz Maribora. Uljudno vabimo vse prijatelje naše mladine iz naše in vseh sosednjih župnij, da se udeležite te jubilejne predstave ter s tem pokažete smisel za delo te mladinske organizacije. Na svidenje!

Gornja Radgona. Tukajšnje Prosvetno društvo priredi na praznik sv. Petra in Pavla dne 29. junija veliko tombolo na vrtu posojilnice v Gornji Radgoni. Prvi glavni dobitek je 1500 Din v gotovini, drugi dobitek novo kolo, tretji dobitek elegantna stenska ura ter še nad 200 krasnih dobitkov. Cena srečkam samo 3 Din. Vsak je svoje sreče kovač, zato sezite pridno po njih, da zadenete 1500 Din v gotovini! Za dobra okrepčila bo seveda tudi preskrbljeno. Sodeluje domača godba »Mura«. Pridite vsi ob blizu in daleč poskusit srečo in se ob enem zabavati. — Odbor.

Sv. Jurij ob Ščavnici. Oblastno dovoljenje za tombolo bralnega društva je po dolgih ovinkih vendarle prišlo. Vršila se bo mesca julija. To povemo v tolažbo onim, ki so se že bali, da jim sreča uide. Dobrotnike našega društva pa prosimo, da nam še pomagajo, ker dobitkov še nimamo preveč. Torej na svidenje julija enkrat!

Sv. Urban pri Ptuj. V nedeljo dne 23. junija bo pri nas vprizorila dekliška Marijina družba petdejsansko žaloigro »Vestalka«. Igra izvira iz prastarih časov in je zelo ginjaiva. K obilni udeležbi vabljeni vsi dobro misleči tudi iz sosednjih župnij.

Št. Andraž pri Velenju. Prosvetno društvo ponovi dne 29. junija ob treh popoldne v društveni dvorani igro »Stari Ilija« v treh dejanjih. Igra je zelo zanimiva. Vstopnina bo zelo nizka. Torej vabljeni k številnem obisku, vsi prijazno sprejeti!

Polzela. Orlovska mladina na Polzeli priredi v nedeljo dne 30. junija na svojem običajnem telovadišču na Bregu veliko telovadno prireditev kot letni izkaz svojega dela. Opozorjamo na prekrasno simbolično vajo članic »Materi«,

katero bodo izvajale s spremljevanjem tukajšnjega pevskega zbora, ter na nastop lastne tekmovalne vrste, s katero se je odsek boril za prapor Orlovske zveze v Ljubljani.

Št. Janž pri Velenju. Na lepo nedeljo dne 23. junija se priredi v društvenih prostorih ob pol štirih popoldne krasna in pretresljiva igra »Krivoprisežnik«. Vabljeni vsi prijatelji društva od blizu in daleč. Za domačine se ista ponovi dne 7. julija ob isti uri, da bodo pri prvi prireditvi sosednjim gostom v širokogrudni gostoljubnosti pripravljene prvi prostori.

Sladkagora. Tukajšnje izobraževalno društvo ponovi na splošno željo v nedeljo dne 23. junija, ob pol štirih popoldne krasno Jurčič-Česnikovo ljudsko igro v petih dejanjih »Domen«. Nastopi tudi pevski zbor.

Organistovske zadeve.

Vsem onim, ki so prosili tajnika Društva organistov za posredovanje v raznih zadevah bodisi pismeno ali ustmeno, tem potom naznanjam, da je vse že v teku. Kakor hitro pride rešitev, bode vsak obveščen pismeno. Rešitve pa včasih ni hitro, posebno ne od Pokojnisknega zavoda, ker imajo tam ogromno dela. — Vsem onim, kateri so še članarino na dolgu, se naznanja, da bodo v kratkem času prejeli račune in položnice. Ako v teku dveh mesecev ne poravnajo članarine, se bodo črtali iz seznama članskega imenika. Povdarjamo še enkrat, da se taistim, ki niso člani, ne odgovarja na nikaka vprašanja in se za nje sploh ničesar ne stori.

Lintfort (Nemčija). Zares žalostno leto je letošnje leto za naše društvo, kjer neizprosna smrt nam je že zopet vzela enega zvestega člana našega društva in sicer Franca Tomzel v starosti 65 let. Bil je vrl Slovenec in pravi krščanski mož; bil je tudi član roženvske bratovščine. Naše društvo mu ohrani vedni spomin! Naj počiva v miru! Zapuščeni vdovi naše sožalje!

Maribor. Naši Orli in Orlice si postavljajo svoj poletni dom in telovadišče. Na »Livadi« blizu starega pokopališča so si postavili letno telovadišče. Dijaki in drugi telovadci tekmujejo pri zemeljskih delih skoro noč in dan. Celo taki, ki še celo življenje niso imeli lopate ali motike v rokah, so se spravili na »kuluk«. Seveda je ta stavba samo začetek. Ustanovil se je poseben odbor, ki zbira prispevke za prvi Orlovski dom v Mariboru. Prispevke sprejema za mariborskega Orla gospod profesor dr. Josip Jeraj. — V sosedni Krčevini so ustanovili podružnico Rdečega križa. — V Mariboru se še vedno pozna pomanjkanje zidne opeke. Velika opekarna Derwušek v Lajtersbergu je sicer prejšnji teden po dvakrat izdala po več stotisoč komadov opeke, ali to je pomenilo rayno toliko, kakor da bi vrgel muho v žarečo peč. Mnogoštevilne velike in male stavbe, ki se stavijo letos v Mariboru in okolici, požrejo to opeko takoj. Sedaj spravljajo opeko od vseh strani po železnici v Maribor. — Cene mesu so poskočile, a kruhu so se znižale. Mno gi ne vedo, zakaj so se zvišale cene mesu. Vzrok je čisto enostaven. Radi velikega pomanjkanja krme v jeseni in pozimi so morali živinorejci dosedaj prodajati živino kar na ve liko, da so vsaj plemensko živino in krave-mlekarice lahko ohranili. Saj so nekateri morali po zimi kupovati seno celo po 150 do 200 Din za 100 kg. Število živine je silno padlo. Le redkokdo ima sedaj boljšo živino na prodaj in še to pokupi na sejnih kupci iz Ita-

lije in Avstrije. Cene živini so po vsej Evropi zelo porastle in ni pričakovati, da bi kmalu padle. — Vlomilci so zopet postali živahni. Te dni so v Krčevini pri raznih posestnikih vlomili v kleti in shrambe. Žandarmerija jim je baje že za petami. Opozorjamo ponovno ljudi, naj ne sprejemajo neznanih tujcev v hišo. — Proti divjanju avtomobilov in motornih kolesarjev bi morala politična oblast nekaj odločnega ukreniti. Vsak dan slišimo o večjih in malih nesrečah, ki jih povzročajo ljudje, ki divjajo z avtomobili in motornimi kolesi. Samo v mariborski bolnišnici jih sedaj leži okoli 20 oseb, ki so postale žrtev tega divjanja. Naj se vsakemu, ki ne more v redu voziti ali pa noče upoštevati predpisov, kratkomalo odvzame pravica vožnje in se ga še zraven tega občutno kaznuje, pa bo kmalu boljšel!

Sv. Peter nižje Maribora. Dne 12. t. m. smo položili v hladno zemljo spoštovano gospodinjico Amalijo Vezjak, posestnico v Vodolah, rojeno Nežman iz Mestnega vrha pri Ptuj. Rajna je bila že v mladosti kot izjemni vzor krščanske mladenke, katere lastnosti so jo dičile tudi v zakonskem stanu do groba. Bila je neutrudljiva sopomočnica svojemu možu v vsem gospodarstvu, vzgledna krščanska žena poštemenisleča vzgojiteljica svojih otrok. Bolehala je zadnja leta zmirom bolj, dokler je ni pretekla zima vrgla na bolniško postelj, kjer je celih šest mesecev prenašala potrpežljivo hude muke, ter na boleznih želodnem raku dne 9. junija mirno v Gospodu zaspala v starosti 58 let. Da je bila Malika spoštovana, videlo se je ob njenem pogrebu z mnogimi spremljevalci iz mestne okolice, iz občine in sorodnikov, iz rojstnega kraja z veliko lepih vencev. Domači gospod župnik A. Tkavc, kot duhovni pomočnik v času boljenja, je vodil dolgi sprevod, se ob odprtem grobu rajne častno spominjal, med tem ko so kmetske pevke pri hiši in ob grobu zapele ginjaive žalostinke. Rajna, ki zapušča žalujočega moža in več dorastlih otrok, naj počiva v miru božjem, naj uživa nebeško plačilo za svojo dobrotljivost in na svidenje nad zvezdami! Žalujočim ostalim naše sožalje!

Marenberg. Proslava desetletnice osvoboditve Dravske doline. V nedeljo dne 14. julija, se proslavi desetletnica osvoboditve Dravske doline v Marenbergu. Opozorjamo na to vsa društva v Dravski dolini s prošnjo, da se ozirajo na to slavnje in ne prirede tega dne nikakršnih drugih prireditev. Obenem se prosijo vsa društva in vsi drugi činitelji, da po svojih močeh sodelujejo in pripomorejo, da se ta proslava izvrši čim častneje, da se oddolžimo vsem onim, ki so s svojim delom pripomogli, da je ta lepa dolina naša in osvobodjena, zlasti pa, da se vsaj nekoliko oddolžimo onim borcem, ki so za osvoboditev naše Dravske doline žrtvovali svoje najdražje, svoje življenje! — Pripravljajni odbor.

Sv. Urban pri Ptuj. Preteklo je komaj pol leta, odkar obstoja tukaj zveza vojakov. Ali kljub temu nam je nepričakovana smrt iztrgala iz naše sredine že dva člana. Ni še dolgo, ko so urbanski zvonovi naznanjali žalostno novice, da je zapustil to solžno dolino gospod M. Toš, kovaški mojster v Ločiču, kateri je dopolnil šele komaj 50. leto. Društvena zastava, odkar društvo obstoja, se je njemu prvemu priklonila v hladni grob in mu po vojaškem običaju izročila zadnji pozdrav, želeč mu večnega počitka v naročju črne zemlje. Dragi Martin, bil si dober mož svoji ženi in nad vse dober oče svojim otrokom, od katerih si se mogel tako nenadno ločiti. Bodi ti urbanska zemlja lahka! — Takoj potem je začel bolehati drugi član zgoraj omenjenega društva, mladenič Franc Toš, katerega je neizprosna smrt pobrala v najlepšem cvetu mladosti, starega komaj 24 let. Bolezen, katerega ga je mučila skoraj tri mesece, je prenašal z veliko potrpežljivostjo, dokler ga ni rešila smrt. Svetila ji ma večna luč!

Razkrižje. Vse častilce sv. Ivana obveščamo, da bomo letos obhajali praznik sv. Ivana Kr-

stiteja dne 30. junija. Na predvečer dne 29. t. m. se bo vršila rimska procesija z ostanki sv. Ivana Nepomuka v spomin 200letnice, odkar je bil prištet med svetnike.

Sv. Andraž v Haložah. Letos smo imeli že trikrat točo. Ker smo še v prvi polovici junija, Bog ve kolikokrat bo nas še obiskala? Kar ni vzel mraz, je vzela toča ter zmanjšala pridelek že za prihodnje leto. Gorice kažejo slabo. Vino 1928 je še večidel v kletih. Posestniki najemajo posojila in plačujejo obresti, ker ne bi radi pod ceno dali vina.

Ormož. Na povabilo gospoda župnika so tukajšnji župljani kupili za župniško cerkev 2 nova lesena kipa: sv. Antona Padovanskega in sv. Male Terezike. V kratkem času so dobri verniki nabrali lepo svoto denarja, tako da malo manjka, da bi se s tem prenovil tudi precej zapuščen oltar Matere božje v kapelici, ki je bil sezidan, kakor se da sklepati iz neke letnice, že leta 1727. Kipi bodo slovesno blagoslovljeni v nedeljo dne 23. junija popoldne pri večernicah. Po večernicah pa bo v Društvenem domu predstava, pri kateri se bodo pokazale 4 žive slike iz življenja sv. Antona. Nalašč za to priliko je znana pesnica-uršulinka M. Elizabeta sestavila štiri primerne pesmi, ki bodo pojasnjevale slike. Poleg tega bo še igra »Dež cvetic«, ki kaže čudovito moč sv. Male Cvetke. To igro so predvajali že pred nekaj tedni, pa je vsem izredno ugajala. Pridite, prijatelji lepega nedolžnega veselja!

Stara cesta. Nepopisno bol je prineslo brzojavno poročilo Vrablovi rodbini v soboto dne 8. junija, da je težko obolel, a v nedeljo dne 9. junija, da je že umrl sin in brat Tomaž, ki je služil pri vojni mornarici v Šibeniku. Rajni se je v zadnjem pismu poročal, da pride že v kratkem na dopust, a božja previdnost ga je se nam na neznani slučaj poklicala k sebi na večni dopust, saj je bil vzgleden krščanski mladenci ter član ljutomerskega Orla. Bodi mu daljna zemljica lahka!

Kapela pri Radencih. Dne 12. junija se je tukaj poročil pošten dober mladenič Alojz Pukljavec iz Radenc z istotako vrlo mladenkoduženko Marijo Jurjevičovo. Na veseli gostiji se je nabralo za Dijaško kuhinjo 240 Din. Vsem darovalcem ljubi Bog tisočero povrni! Mladima novoporočencema pa želimo obilno sreče v novem stanu!

Majšperg. V zadnjem času smo Majšperžani doživeli nekaj zelo veselih dogodkov. Prenoviti smo dali notranjščino cerkve, križev pot, vse tri oltarje, orglje itd. Celo prenovitev nam je blagoslovil na Vnebohod presvetli gospod pomožni škof. Dne 3. junija smo imeli v naši sredini presvetlega škofa dr. Andreja Karlina, ki je delil zakrament sv. Birme. Pri vseh lepih in ganljivih cerkvenih slovesnostih smo doživeli žalibog samomor. Obesil se je neki Roždek.

Laški okraj. V nedeljo dne 9. junija zvečer med 7. in 8. uro je prihrumela od severozahodne strani v naš okraj zelo huda nevihta z velikim nalivom in tudi točo. Vsa pota so kakor umita od silnega naliwa. Toča po drugod ni napravila posebne škode razven v župniji Razbor, kjer je v nekaterih vaseh popolnoma vse uničila. Ubogo ljudstvo je silno prizadeto,

ker so lege zelo strme in je v tem kraju še precej vinogradov, je škoda tem občutnejša, ker ti so popolnoma uničeni. Seveda je uničeno tudi žito, katerega sedaj kosijo. Gora Lisca je bila pobeljena od toče kakor po zimi od snega. Toča je te kraje zadela sedaj že tretjič zaporedoma v zadnjih treh letih. Dne 25. avg. 1927 je bila Lisca pobeljena od toče. Dne 25. maja 1928 istotako in letos dne 9. junija pa še najhujše. Državna in oblastna pomoč je nujno potrebna, da se olajša gorje, ki je zadelo ubovega kmeta.

Dva igralca se nista posebno ljubila. Zgodilo se je, da je igralec I. igral Napoleona, igralec K. njegovega generala. Napoleon ni imel baš dobrega spomina. Kadar je moral na odru brati dopis ali pismo, si je vsebino tudi res napisal, predno je prišel na oder in jo je tam lepo prebral. Tako se je zgodilo tudi ta večer. Toda nesreča nikdar ne počiva. General mu je izročil v izdajalskem namenu prazen list. Že se je veselil zadrege igralca, ko mu je ta mirno vrnil list in rekel: »Čitajte sami, general!« Mož je seveda osupnil in jecljal par besed, kar občinstvu seveda ni bilo posebno všeč.

Doktor Burney se je bal le dveh stvari: namreč vode in prepaha. Nekoč je potoval sam brez spremstva. Zgodilo se je, da so ga napadli roparji. Burney jim je izročil svoj denar, uro in drugo, ne da bi se branil. Ko so se razbojniki oddaljili, jih je poklical z ostrim glasom nazaj. Eden od njih se je res vrnil. »Zaprte vendar vratca kočije!« je zagrmel doktor in razbojnik ga je prestrašen ubogal.

Slavni slikar Mihael Angelo Buonarrotti je naslikal na sliki »Poslednja sodba« med pogubljenimi nekega kardinala, s katerim nista bila prijatelja. Kardinal je bil tako izborno zadet, da ga je spoznal vsakdo že takoj na prvi pogled. Kardinal je slikarja tožil pri papežu Klementu VII., ki ga je zavrnil: »Jaz lahko rešim ljudi iz vic, iz pekla pa nikakor ne!«

Grof Henrik Bruhl (rojen leta 1700, umrl leta 1763), saški minister, je bil izredno pohlepen po dobičku, zraven pa razsipen in nečimeren. Imel je 200 slug in zapravil letno najmanj 1 milijon. Dve dvorani sta bili polni oblek in k vsaki je imel posebno žepno uro, sabljo in tobačnico. Svoje obleke je imel naslikane v knjigi, ki so mu jo morali

predložiti vsako jutro. Prusi so našli v njegovi palači: 200 parov nizkih čevljev, 1500 parov visokih čevljev in 800 spalnih oblek. Bruhlovo razkošje v obleki so pozneje kazali radovednim tujcem in neki Francoz je vzkliknil: »Pokažite mi njegove čednosti in ne njegove hlače!«

Holandski admiral Bombell je bil prvotno hlapec pri nekem posestniku v Bombelu. Radi drznih nerednosti je moral pobegniti iz službe in je postal po letih admiral holandske mornarice. Tedaj je pisal siromašni služkinji v Emerlemi: »Draga moja! Če si še zmiraj istih misli, kakor takrat, ko sva skupaj služila v Bombellu, pridi k meni v Haag in postani moja žena. Sem sedaj holandski admiral Kil de Bombell, preje Kil Ipsen. Tvoj zvesti ženin.« Dekla je takoj odpotovala v Haag in postala gospa admiralova.

Švedskega kralja Friderika so na njegovem potovanju v neki vasi izredno slavnostno sprejeli. Župnik ga je na čelu vaščanov pozdravil s pesmijo, ki jo je sam zložil. Kralja je presenetil lepi sprejem, poleg tega mu je ugajala pesem in rekel je: »Bis!« (še enkrat). Pesnik je ponovil nagovor in kralj mu je podaril 50 cekinov. Župnik se je poklonil spoštljivo in obenem posnemal kralja, rekoč: »Bis!« — Frideriku je bil ta dogodek tako po godu, da mu je res podvojil darilo.

Študent, ki na vseučilišču nikakor ni napredoval, pač pa precej nebrzdano živel, je večkrat padel pri izpitu in bil odpuščen iz visoke šole. Pred odhodom domov je še priredil svojim prijateljem gostijo. Ob tej priliki ga je naprosil dober znanec, naj mu nekaj napiše v spominsko knjigo. Odslovljeni dijak mu je napisal izrek iz sv. pisma: »Še malo, in ne bode te videli, ker odhajam k očetu!« Prisoten dotipnež, ki je čital ta izrek, je pripisal: »In ko ga je oče zagledal — je grenko jokal.«

Baronu Becku, ki je bil siromašnih staršev, pa se je pozneje povzpел do dostojanstva maršala, je nekdo v prepiru očital njegov preprost rod. Baron mu je odvrnil: »Ne tajim, da sem poštarjev sin; vendar pa je med nama ta razlika, da sem jaz zdaj maršal, vi pa bi ostali poštarjev sin, če bi bili na mojem mestu!«

Najnovejše garantirane krojne vzorce (muštre) za vsakovrstne obleke, plašče, športne hlače, športne čepice, kostume, perilo itd. razpošilja po meri: A. Gubina, Sv. Peter pod Sv. Gorami. 751

A 49/29 5.

DRAŽBENI OKLIC.

V zapuščinski stvari po dne 29. januarja 1929 umrli Jožefi Krhlanko, posestnici p. d. Štefan v Pretrežu št. 21, prodalo se bode na predlog dedičev potom prostovoljne javne dražbe na licu mesta v Pretrežu dne 7. julija 1929 ob 2. uri popoldne posestvo vlož. št. 11 k. o. Pretrež in vlož. št. 102 k. o. Laporje s 7 glav živine in 3 vozovi.

Okrajno sodišče v Slovenski Bistrici, odd. I. dne 17. 6. 1929. 752

Pogled v delovanje zločincev.

Zločincev, ki bi si izmislili pri drznih činih kaj res novega in izvirnega, je zelo malo. Lopovi po poklicu posnemajo svoja lastna prejšnja dejanja, ali pa — druge tovariše. Zločinski talenti, ki so utisnili roki pravice neizbrisno slavo, ki so se pojavljali pod 100 in še več izmišljenimi imeni, ki so znali duhovito nastopati v ulogi: Angleža, Francoza, bogatega indijskega princa, brazilljanskega farmerja, ki so menjavali bivališča iz enega dela sveta v drugega, so na vseh krivih potih ponavljali eno in

isto kaznjivo dejanje.

Da je zgoraj beležena trditev resnična, jo hočemo podpreti z nekaterimi svetovno znanimi zgledi.

Vzamimo n. pr. **zločinca Parafa**, po rodu Elzačana, ki je opravljal svoj posel po Angleškem, Franciji, Severni Ameriki in v Čile, si je nagromadil neizmernega bogastva ter živel v prvih hotelih najbolj razsipno življenje. Začel je s tem, da je prodal patent za baje od njega iznajdeno barvo nekemu tovarjnarju za sukno v Glasgovo, kupil pa mu

je nesla nekaj tisoč angleških funtov. Druga lopovščina, katero si je privoščil v Parizu, je bila iste vrste in je izkupil nekaj 100 tisoč frankov. V New Yorku ga dobimo, ko prodaja ničvredne patente za barve in z izkupičkom živi in se giblje v najboljši družbi, kjer razmetava denar. Naletimo nanj v Čile, kjer je goljufal začetkom z izmišljotino: pridelati iz bakra zlato. To goljufarstvo je hitro opustil in začel zopet izvažati iz žepov bogatinov zlato s prodajo lažipatentov za barve.

Znana zastopnica »holističarica« je bila Angležinja Gordon-Baillie. Fotovala je iz Londona v Pariz, iz Pariza v Rim in na Dunaj, sploh po vseh glavnih mestih Evrope. Spremljala jo je na potovanjih služinčad. Goljufica je priredila umetniške in dobrodelne koncerte, nasedali so jej politiki svetovnega slovesa, finančniki in plemenitaši. Po vseh vele mestih je zapustila bogzna koliko neporavnanih računov pri hotelirjih, trgovcih ter hišnih posestnikih. Menjavala je pravo ime ravno tako hitro kakor dragocena oblačila. Na celi poti bogzna koliko goljufij ter prevar se je posluževala vedno ene in iste vrste zločinskega načina.

Najbolj znameniti vlomilec v bančne blagajne je bil Maks Shinburn. Kot ubog žid se je preselil iz Nemčije v Ameriko in je umrl v Belgiji kot večkratni milijonar. O njegovi mladosti ni znano nič kaj posebnega. Učil se je kovaške obrti. V St. Louis v Ameriki ga je prvič zagrabila policija radi vloma. Ta slučaj je bila le nekaka predigra za nadalj na zločinska dejanja. Prvi večji vlom si je privoščil v Bostonu, kjer je izpraznil bančne shrambe, kjer je bila zaklenjena razna zlatnina ter dragocenosti. Od tedaj so postali vlomi v bogato založene banke njegova posebnost. Pripovedujejo o njem, da je šel lahko v vsako še tako skrbno zaklenjeno banko kakor skozi odprta vrata. Njegovi vlomilski spretnosti se ni zoperstavila nobena ključavnica in nobena še tako težka blagajna. Število od njega izropanih bank je veliko in iz nekaterih večjih po-

mestih Združenih držav je odnesel ogromne svote. Shinburn je brezmiselno razmetaval naropano premoženje. Stanoval je v najbolj dragih hotelih, gibal se v najbogatejši družbi, ni zamudil nobene dirke, nobenega kartanja, kjer je stavil ter izgubljal bajno visoke svote. Tako je živel v vsem mogočem izobilju leta in leta, dokler ga ni izdal in spravil v zapor eden od sopomagačev, ko je olajšal banko »Concord« za 200 tisoč dolarjev. Njegovi aretaciji se je čudila in nad njo strmela cela boljša in bogatejša ameriška družba, koje vneti in ugledni član je bil precej let. V ječi ni zdržal dolgo in je vedno iskal priliko, kako bi se osvobodil samotnih štirih sten. Napadel je paznika, mu izmaknil ključke in ušel enkrat skozi vrata — brez vlomilskega orodja. Prijeli so ga, ga zaprli, a je zopet pobegnil. Po vsakem pobegu se je znova lotil priučene vlomilske obrti in vedno v večjem obsegu. Slednjič se je lotil njegove izsleditve svetovno znani detektiv Pinkerton, ki ga je našel ter prijel. Da bi bil prepričan in onemogočen vsak poskus pobega, so lopova skupaj zvezali z dvema Pinkertonovima pomagačema in zaprli trojico v posebno skrbno zastraženo ječo takoj po aretaciji. Drugo jutro ni bilo Shinburna nikjer. Posrečilo se mu je, da je odklenil s kratvatno iglo ključavnico na verigi, s katero je bil uklenjen, in je izginil kakor kavra. Nato je bežal iz zanj prevroče Amerike v Evropo, se vrnil še enkrat v Zedinjene države in zagrešil zadnji večji vlom v njujorško Ocean banko. Takrat zadnjič v življenju je izmaknil 1 milijon dolarjev. Z milijonskim premoženjem se je preselil v Belgijo in živel mirno kot ugleden bogataš od suhega premoženja do smrti v mestu Brüssel.

Vzгляд prebrisanega tatu je bil angleški bančni ropar Mahon. Ta lopov je bil zasačen pri Bavarski hipotečni in menjalni banki v Monakovem l. 1908. Pri bančni blagajni je menjaval denar: V pravem in odločilnem trenutku je segel z roko skozi odprtino šalterja in

si prilastil celi sveženj veliko vrednih bankovcev ter pobegnil. Ko je hotel naglo ter neopaženo izginiti, je zadel na vratarja, ki ga je povabil v svojo sobo in ga tamkaj premikastil, da je bilo joj. Po aretaciji ni hotel prav nič izpovedati, kdo je in kod se je klatil. Anglež se je vzdržal prav vsake izjave. Detektivi so preobrnili njegovo stanovanje v hotelu in našli knjigo, v kateri so bila popisana potovanja po večjih mestih Evrope. Knjiga je bila veliko rabljena, a vsekako dobro ohranjena. Detektivi so pri prelistavanju dohnali, katere strani je pretkanec največkrat prebiral. Na ta način so izsledili Angležev potovalni načrt. Rajžal je po Nemčiji, Avstriji, Italiji ter po Francoskem in seve obiskal le večja mesta naštetih držav. Monakovska policija se je obrnila na razne policijske komisarijate, ki so znali poročati, da ima trdovratni zločinec na vesti vse polno največjih tatvin iz bogatih denarnih zavodov.

Kako izsledí policija najbolj prebrisané zločince?

Ako se doigra v kakem mestu vlom v banko, je nenadoma ukradena kaka posebna dragocenost, zginejo razni predmeti iz trgovin, policija ne more preiskati 50 tisoč ali še več prebivalcev dotičnega ali sosednih mest. Zasledovanje se omeji le na lopove, ki so specialisti za ravno kar izvršeni zločin in so slučajno po prestani kazni na prostem. Predpogoj je, da so vsi zločinci specialisti skrbno in z vsemi podatki pri policiji uknjiženi. Natančno knjigovodstvo vodijo danes o sumljivih osebah, ki imajo na vesti lopovščine, vsa večja mesta in radi tega je zločinska pot po navadi precej kratka.

„CLIO“
LIMONADNE TABLETE

Okrepčilo za vroče dni

„CLIO“ družba z o. z. Maribor

Mož v sivi suknji.

Roman iz Napoleonove dobe. — Angleški spisala B. Orczy. — Prevedel Paulus.

(Dalje.)

Ko so odkopali krog klesanca in odstranili ruševine, so se vsi trije vprli vanj s plečami in tudi mož v sivi suknji je pomagal. Močen je bil, niso verjeli, da je v njegovi suhi postavi toliko moči. Kamen se je premaknil, še parkrat so se uprli in zavalil se je v stran. Odvalili so ga par korakov daleč.

»Dobro!« je pohvalil mož v sivi suknji.

Na mestu, kjer je ležal klesanec, je bila s cementom vdela v tlak velika štirioglasta kamenita plošča. Kos plošče je bil odbit ali z dletom odsekan, za poldrugi čevljev široka odprtina je zevala v tleh. Sredi plošče je bil vdolan železen obroč, vrv je bila pritrjena vanj, ki se je izgubljala v globino.

Z odprtimi ustí so strmeli delavci na svojo najdbo, detektiv pa je že urnih rok vlekel vrv iz luknje. Konec je prišel na dan, zadržan je bil v zanko, ki je bila precej ožja nego pleča doraslega moža.

»Prav kakor sem si mislil!« je zamrmral mož v sivi suknji.

Legel je na trebuh, se sklonil nad luknjo in na ves glas zavpil:

»Halo —! Halo —!«

Nobenega odgovora ni bilo, le votel odmev je prišel iz globin.

Spet in iznova je zaklical svoj »Halo!« v odprtino, ko pa se le nihče ni oglasil, je zlezel spet na noge.

»Treba bo odstraniti ploščo!« je dejal možem. »V eni uri mora biti delo opravljeno!«

Delavci so preiskali cement, s katerim je bila plošča zalita.

»Težko pojde!« je dejal eden. »Tale cement je sila trd, košček za koščekom ga bo treba odklesati!«

»Storite, kar je v vaših močeh!« je dejal mož v sivi suknji resno. »Človeško življenje morebiti zavisi od vašega dela. In tudi to vam lahko rečem, da vam ne bo treba godrnjati nad nagrado, ki jo boste dobili, ako svoje delo dobro opravite. Tujih delavcev vam žal ne morem poslati na pomoč, iz vzrokov, ki vam jih sedaj še ne smem povedati. Sami morate delo dovršiti. Prid-

Izšetelje in
H. zvezek!

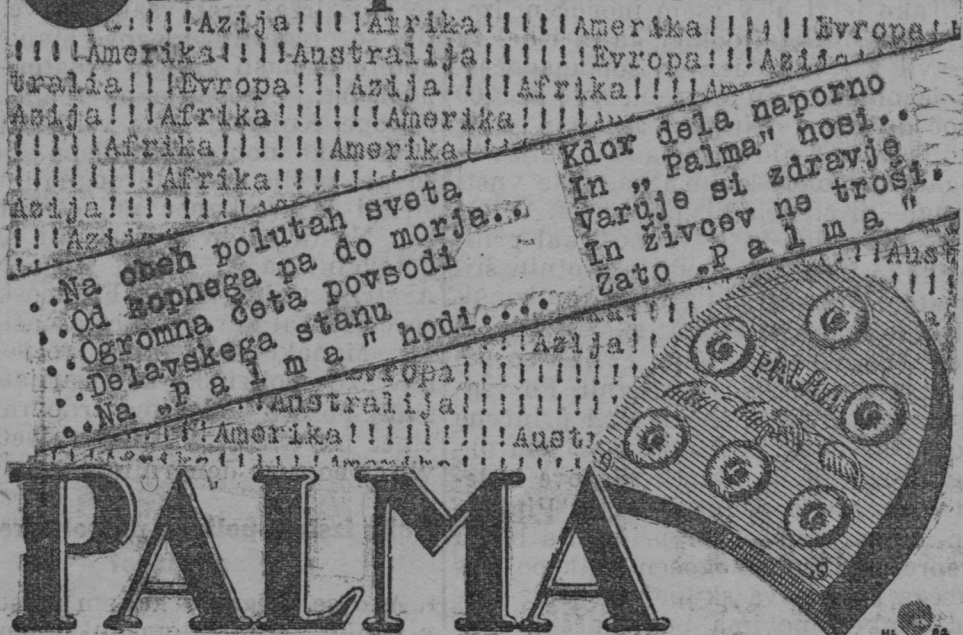

Res niste še naročili

Karl Mayeve
knjige?

Ne čakajte, dokler se še dobi. Nad 1000 knjig že razprodanih, ostanek bo kmalu! Pišite Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

5 delov zemlje in vseposod Palma

Sprejem sedlarskega učenca poštenih kmet-
kih starišev. Strnad, Oplotnica. 730

Novc knjige.

»EEEE — 0000 — AAAA«

Hvala Bogu!

Na dobro znani klic se je hedžinka, dobro šolana žival, sunkoma dvignila, še udarec z roko po nosu — in kakor veter je planila po ulici.

Streli so prasketali za menoj, pa nobeden me ni zadel. Krik in vik je donal po ulicah, ljudje so leteli vkup, nisem se ozrl, nisem se brigal, ali sem kogar prevrgel ali pohodil, le ven — ven iz mesta!

... Tako je bežal kristjan Karl May, iz mohamedanskega glavnega mesta Meke. Kaj se mu je godilo preje in pozneje, berete v II. zvezku Karl Mayjevih spisov, ki stane 13 Din in si ga naročite v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

KMET,

to je povest o tebi: kako ljubiš svoj gozd, kako živiš v njem in zanj in si res po njem: »PLANINSKI KRALJ« — kakor je naslovil svojo povest s štajerskega Pohorja nemški pisatelj Arthur Achleitner. To povest je prestavil v slovenščino profesor dr. Ivan Dornik, založila pa jo je Tiskarna sv. Cirila v Mariboru, kjer jo naročite. — Knjiga stane 26 Din, vezana 35 Din.

Povest pripoveduje zgodbo velikega kmeta Kasjaka na Pohorju in bo prav gotovo zanimala ne le prebivalce Pohorja, ampak vsakega kmeta sploh. — **Kmetje, berite povest o svojih ljudeh in svojih gozdovih!**

»Mala pevka.« Malo je dobrih iger, ki bi ljudem vsestransko ugajale. Ta pa je. Sporočili so nam nekateri gospodje, da so jo po trikrat in še večkrat morali ponavljati. Igra je bila svoj čas ena najbolj igranih po Slovenskem Štajerskem. Zadnji čas pa se je mislilo, da je ni več na razpolago. Tiskarna sv. Cirila v Mariboru je dobila te dni od pisatelja te lepe knjige še kakih 100 izvodov. — Tisti, ki se za to igro zanimata, jo blagovolite takoj naročiti! Stane 12 Din.

Mala oznanila

V „Malih oznanilih“ stane vsaka beseda Din 1-20. Najmanjša cena za oglas je 8 Din. Manjši zneski se lahko vpošljejo tudi v znakah.

Upravništvo odgovarja na razna vprašanja samo takrat, ako je priložena znakka za 2 Din za odgovor. UPRAVNIŠTVO.

Vabilo na redni občni zbor Hranilnice in posojilnice v St. Ilju v Slov. gor., r. z. z n. z., ki se vrši v nedeljo dne 7. julija 1929 ob 8. uri zjutraj v uradnih prostorih Slovenskega doma. Dnevni red: 1. Poročilo načelstva in nadzorstva. 2. Čitanje revizijskega poročila. 3. Odobritev računskega zaključka za l. 1928. 4. Slučajnosti. — Načelstvo. 748

Hiša z gospodarskim poslopjem se poceni proda na Dobrovcah št. 83, Hoče. 742

Samostojni dobri krojači dobe delo pri tvrdki F. Mastek, Maribor, Glavni trg 16. 705

Sprejme se vajenec za krojaško obrt. Fr. Vođišek, Vojašniška ulica 2, Maribor. 734

Več dobrih težakov se sprejme. Zglasiti se je pri gradbenem vodstvu na Felberjevem otoku. 741

Pomočnik za vsakovrstno lončarsko obrt se sprejme pri Francu Božič, lonč. mojstru v Šalincih, p. Križevci pri Ljutomeru. Istotam se sprejme tudi vajenec za to obrt. Hrana in stanovanje prosto. 747

Prevoz lesa. Iščejo se nujno vozniki za prevažanje 2000 kubičnih metrov okroglega lesa iz gozda na Pohorju na postajo v Dravski dolini. Dnevni zaslužek 220 do 240 Din. Naslov v upravi lista. 737

no delajte! V eni uri se vrnem z gospodom podprefektom.«

Počakal je še, da so začeli, pa se je obrnil in odšel v gozd.

Dve uri je trajalo, da je bila plošča končno odklesana. Detektiv se je že zdavnaj vrnil v spremstvu gospoda Leblanc, oba sta v napetem pričakovanju stala poleg delavcev, ko so ploščo dvignili.

»Torej, gospod podprefekt,« je dejal mož v sivi suknji, »ali pojdete z menoj?«

Gospod Leblanc je bil strahotno blede, tresel se je. Vsega ga je prevzelo nepričakovano upanje, da bo našel otroka.

»Ste res prepričani —?« je mrmral dvomljivo.

»— da hova našla Ernesta tule doli?« je skončal detektiv obotavljajoče se vprašanje podprefektovo. »No, — rad bi bil prav tako trdno prepričan, da bom našel zaklad!«

Prižgal je svetiljko in stopil po strmih stopnicah v temo, gospod Leblanc pa trdo za njim.

Delavci so polegali k počitku po trdem delu. Niso razumeli, zakaj gre in kaj iščeta onale dva doli v temnih podzemeljskih kletih, še sanjalo se jim ni, da so priče enega najduhovitejših za-

mislekov najslavnejšega detektiva svojih časov. Mirno in ravnodušno so lomili svoj kruh in sir, medtem ko sta mož v sivi suknji in gospod podprefekt ob luči brleče svetiljke raziskovala temna srednjeveška skrivališča hugenotov pod razvalinami nekdanje pristanišče.

5.

Našla sta otroka v podzemeljskem hodniku kakih petdeset korakov od stopnic. Poleg njega je ležala ugasla slepica, malo v stran pa težka skrinja z železnimi ročkami. Sled po rovu je kazala, da je pogumni dečko privlekel skrinjo po tleh za seboj. Nerazumljivo jima je bilo, kako je zmožgel toliko teže. Ljubezen in otroško navdušenje sta mu dala nadčloveške moči.

Otrok je bil nezavesten, najbrž se je onesvestil od strahu. Srečni oče ga je nežno vzel v naročje in vrnila sta se z detektivom nazaj na sceno in sveži zrak.

»Ali bodete mogli sami nesti otroka do doma, gospod podprefekt?« je vprašal mož v sivi suknji. »Medtem bi mi poskrbeli za truplo nesrečnega kletarja.«

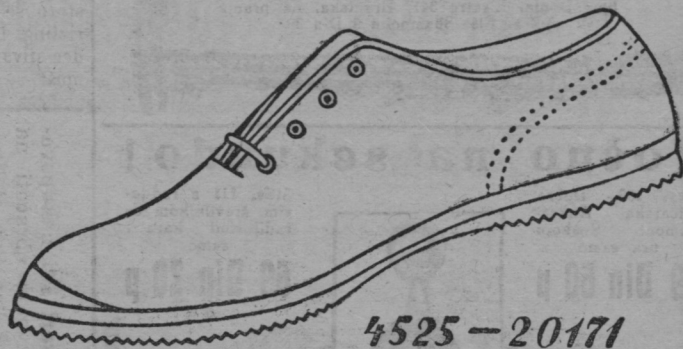
Pa vprašanje je bilo nepotrebno. Gospod Leblanc si je že utiral pot skozi goščavo s svojim sladkim bremenom v naročju.

SOCIJALNO VPRAŠANJE

spoznavaj in pomagaj rešiti! Zato si kupi dr. Jerajev knjigo: »Socialno vprašanje« za Din 28.— v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

Din 59:-

4525-20171

Kmetje

ne hodite bos!

Obut človek opravi veliko več posla; stoji čvrsto in si ne rani nog. — Mi izdelujemo za Vas trajno in elastično obuvale po ceni. — Pripravno je za vsak posel. — Izvrstno služi na polju, ženi doma in otrokom v šoli — povsod in za vsakega.

Moško in žensko obuvale za Din

59:-

Bata

Iščem služkinjo čez 30 let staro, inteligentno, mirno. Ponudbe pod »Lahko dobro plačano delo« Sv. Jurij ob Ščavnici, poštroležeče. 728

Dvokolo zastoj dobi, kateri se odvadi tobaka, samo v trgovini dvokoles Milko Škerlec, Sv. Tomaž-Ormož. Zahtevajte prospekte. 738

Viničar iščem večjo viničarijo ali posestvo v najem. Cenejene ponudbe pod »Viničar« p. Juršinci pri Ptujju. 733

Vinogradski upravitelj za veleposestvo v Sremu se išče. Dopisi in ponudbe na naslov: g. Franjo Rudl, Kamenica, Srem. 746

Nova hiša, dve sobi, kuhinja, svinjak in drvarnica se proda. Pri hiši je vrt in njiva v izmeri 300 kvadratnih sežnjev. Ludvik Ribič, Dolgoše, Ptujška cesta 93, p. Hoče. 735

Harmonij ali pianino kupim. Naslov v upravi lista. 745

Ko je detektiv četrť ure pozneje prispel v Les Colombiers je našel otroka že v ljubečih rokah materinih. Fantek je bil še preslab, da bi mogel obširno pripovedovati. Prve besede, ki jih je spregovoril, so bile: »Povejte gospodični Mariji, da sem storil, kar sem mogel!«

Možu v sivi suknji so seve od vseh strani čestitali in pripovedovali je moral, kako je prišel na srečno misel, da je šel iskati izgubljenega otroka ravno v razvaline Saut-de-Biche.

»Sledil sem,« je pravil, »v mislih počenjanju gospodične Vaillant, kakor ste mi ga pripovedovali, od prvega trenutka, ko je vstopila pri vas v službo. Nobena beseda vašega poročila mi ni ušla.

Priporočil vam jo je alençonski škof, eden najodločnejših royalistov, kar jih poznamo. Zato sem koj zaslutil, da je royalistka in da so jo njeni somišljeniki poslali s posebnimi nameni v vašo hišo. Kaki da so ti nameni, to sem seve šele moral najti. Držal sem se pri tem znane rečenice, da je dvakrat dve štiri.

Vaše bivališče je star gradič, v šestnajstem stoletju je bil za pribežališče preganjanim hugenotom, ste dejali. Torej je gotovo poln skritih kotov in hodnikov, sem si mislil. Gradič je bil

svojčas last stare plemenitaške royalistične rodbine, ki je pred revolucijo zbežala na Angleško in gotovo ni mogla odnesti s seboj vseh svojih dragocenosti in zakladov. Skrila jih je torej nedvomno v gradiču. Dodenite k temu še znano dejstvo, da royalisti potrebujejo denar in da ga povsodi iščejo, kjer ga le slutijo, dodenite še čudno, sumljivo obnašanje gospodične Vaillant, njene nočne sprehode, — pa vam je koj jasno, po kaj je prišla v vašo hišo. Poslali so jo royalisti, da dvigne zaklade, ki jih je rodbina Mamers pri svojem begu na Angleško spravila kam na kak samo njim znan tajni prostor.

In ko sem prišel do tega sklepa,« je nadaljeval ravnodušno detektiv, »sem sklepal dalje in si kmalu razložil njeno sumljivo obnašanje ter našel sled za otrokom.

Gospodična Vaillant je rada hodila na nočne sprehode. Radi svežega zraka, je pravila, in da ne more spati, pa da posedava in sanjari med drevjem. Kaj druga je to pomenilo, ko da išče dostop k zakladu. Royalisti, njeni somišljeniki, so ji gotovo natančno opisali mesto, kje je zaklad ležal, in ji tudi povedali, kako se pride do njega. Skoraj gotovo, sem si mislil, iz gradu ni mogla do njega, ker je bil dostop recimó v vaših sobah,

Hmeljarstvo nese, a samo onemu, ki zna kmetariti in hmeljariti, daj. Kupte zalo knjigo **HMELJARSTVO!** Slane Din 50, vezana Din 60. Dobi se v Cirilovi tiskarni v Mariboru.

Lepota - zdravje!

Oboje potrebuje prave nege, toda samo z zdravstveno zanesljivimi sredstvi, kot Fellerjeva Elsa-pomada za obraz ter zaščito kože (tudi proti solčnim pegam), nadalje Elsa-pomada za porast las. 2 lončka za vnaprej poslanih 40 dni. Fellerjeva Elsa-mila zdravja in lepote, vsebujejo dobro delujoče sestavine (6 vrst: lilijino, rumenjako, glicerino, borakovo, katranovo ter milo za britje). Od teh na poizkus 5 kom. po izbiri za vnaprej poslanih 52 Din, dostavi lekarnar Feller, Stubica Donja, Elsatrg 341, Hrvatska. Za pranje glave: Elsa-Shampoo 3 Din 30.

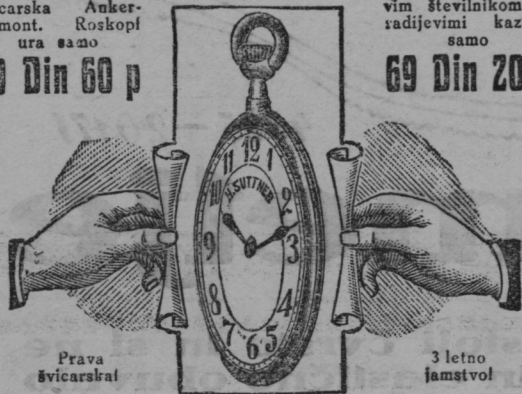
Točno na sekundo!

Stev. 100. Dobra švicarska Anker-Remont. Roskopl ura samo

49 Din 60 p

Stev. 111 z radijevim številnikom ter radijevim kazalci samo

69 Din 20 p

St. 105. Prava Anker-budilka 16 cm visoka samo 64 Din 20 p.

Ni nevarnost! Kar ne odgovarja, se izmenja ali se vrne denar. Prave švicarske žepne ure, ure z zapetnico, budilke, ure z nihalom, verižice, prstani, ubani, zlati in srebrni predmeti takorekoč po **tvorniških cenah** v ogromni izbiri v velikem ilustriranem sijajnem ceniku, katerega dobite **brezplačno** ako pošljete Vaš točni naslov na urarsko tvrdko

H. Suttner, Ljubljana št. 992.

Suttnerjeva »IKO« ura je ura za celo življenje!

Šamot opeka in šamot moka.

se nabavlja najceneje v tovarniški zalogi

H. ANDRASCHITZ, MARIBOR,

472

Vodnikov trg 4.

Prodamo čistilno mlatilnico

„Clayton Shuttleworth“ z bencinovim motorjem 5 H. P. izdelek „Kovařik“ vsled nakupa nove večje mlatilne garniture. Cena po dogovoru. Strojna zadruga Mihovci, pošta Cirkovec pošta Pragersko. 743

Pljuča! Pljučne bolezni ozdravi strokovnjak (strokovne knjige!) dr. Pečnik, zavod (Privat-Lungenheilanstalt) Sečovo, želez. postaja Rogaška Slatina. 731

KIS (jesih) se prodaja pri Jeriču v Počehovi lit. Din 1.25 ravno na istem prostoru se toči tudi dobro vino rizling lit. Din 11.— burgundec-silvanec Din 14.— in sadni mošt. 740

Sadjarji in kmetovalci, pozor! Pri nakupovanju sadnih mlinov se izvolite obračati na tovarno Lorber et Co. v Zalcu, Sav. dolina, katera izdeluje iste tako, da pri mletju sadje ne pride v dotiko z železjem in sadjevec vsled tega ne počrni. Cena za velike 2000 D, za manjše 1000 Din v tovarni. Znotranjost mlina je lesena z cinkastimi zobmi. Vsa posajnsila daje radevolje tovarna Lorber et Co. v Zalcu. 678

Učena za mizarsko obrt sprejme takoj Jožef Pavalec, mizar v Slov. Bistrici. 717

Uprava veleposelstva Vurberg sprejme več vinarstevskih družin z najmanj tremi delavskimi močmi. 701

Lepa hiša (3 sobe) z vinogradom, sadonosnikom, lepi vrt in travnik, skupaj 1 in pol johe, se pocieni proda. Pivola št. 32, Hoče. 713

Hlapec pridne in poštene sprejme uprava veleposelstva Vurberg. 702

Veletrgovina z železnino

PINTER & LENARD, MARIBOR 459

ALEKSANDROVA CESTA 32-34

Traverze, cement, železo, poljedelsko orodje, kovanje za stavbe, orodje za kovače, mizarje itd., štedilniki, kuhinjska posoda, v veliki izbiri in po najnižjih cenah.

Pohištvo - Preproge

posteljnina, vložki, modraci, zastori, posteljne odeje, pohištvena tkanina i. t. d. najboljše in najceneje pri

KARLU PREIS, MARIBOR, Gosposka 20

Brezplačni ceniki. 581

Brezplačni ceniki.

Kmetje, posestniki, uredite svoja zavarovanja!

Ko sem prevzel v Mariboru glavno zastopstvo naše domače »Vzajemne zavarovalnice v Ljubljani«, sem tekom par mesecev videl, da imajo posestniki po ogromni večini zavarovanja svojih hiš in drugih poslopij ter premičnin v velikem neredu. Tuji agenti so navadno tega krivi. Ker se letos požari silno širijo, svetujem posestnikom, da pregledajo svoje zavarovalne listine, ali pa jih iz mariborskega okraja prinesejo k meni, da jih pregledam. Priporočam se, da se date pri mojem zavarovalnem zastopu zavarovati proti požarni škodi, proti vlamu in tatvini. Zavarujem tudi polja in vinograde proti škodi po toči, nadalje avtomobile in sicer za poškodbo potnikov in druge poškodbe, sprejemam tudi zavarovanje zoper neugode ter za življenje in otroške dote. Pridem lahko tudi na dom, ako kdo želi, ali pa pošljem svojega zastopnika. Priporočam se: 744

Franjo Žebot

glavni zastopnik Vzajemne zavarovalnice Maribor, Loška ulica 10

Velik promet - majhen dobiček!

O tem Vas prepričajo moje cene, ker lahko dobite že za 320 Din fine štofaste moške obleke in že za 135 Din lepe štofaste obleke za dečke. Pravtam se dobé tudi najrazličnejši štofi za moške in ženske obleke po izredno nizkih cenah. Na izbiro je tudi več sto drugih predmetov! Vse po najnižjih cenah!

Za obilen nakup se priporoča tvrdka

IVAN MASTNAK, CELJE

Kralja Petra cesta št. 15

223

kamor ni mogla z lepa in brez suma. Prišlo se je k zakladu torej še tudi od zunaj, recimo po kakem podzemeljskem hodniku, ki se je začel kje v gozdu, v kakem poslopju. Takih podzemeljskih rogov je po starih srednjeveških gradovih v Franciji mnogo. Zato sem vas, če se še spominjate, predvsem vprašal, kaka je peč v vaši spalnici in kaka je vaša postelja. Zasumil sem, da je iz vaše spalnice vhod v kak podzemeljski rov, ker je gospodična Vaillant bežala naravnost tja. In zakaj sem mislil na Saut-de-Biche? No, izhod iz rova je navadno tudi v kaki stari stavbi, zato sem vas vprašal, ali so še druge znamenite razvaline v bližini gradiča.

Gospodična Vaillant je začela, kakor ste pripovedovali, prav nečuvno koketirati z vašimi uslužbenci. To je pomenilo, da ali sama ni našla dohoda k rovu, ali pa da ga sama ni mogla odpreti. Potrebovala je moške pomoči. Lavernay, vaš kletar, se je od njenih pogledov najbolj vnel, zdel se ji je tudi za njene namene najpripravnejši, njega si je izbrala. Noč za nočjo sta se ukradla ven, da najdeta rov in da odstranita zapreko, ki je zapirala vhod.

Pa njena koketnost in njeni nočni sprehodi z Lavernayem so vzbudili vašo pozornost, zagro-

zili ste ji z odpustom. In tedaj se je lotila vašega sinčka. Zakaj ravno njega?

Z Lavernayem sta našla vhod, lotila sta se plošče. Pa odpovedali ste ji, ni imela več mnogo časa, mudilo se ji je, vse plošče nista mogla več odstraniti. Lavernay ni mogel skozi odprtino, ona tudi ne, prevelika sta bila. Odprtina je bila komaj toliko široka, da bi se mogel dvanajstleten fantek splaziti skozi njo. Ernest je zelo občutljiv, čustven deček, kmalu ga je pridobila za sebe in za svojo stvar, pripravljen je bil, storiti za njo vse. Vodila ga je v gozd na svoje sprehode, tudi po noči in v dežju, pokazala mu je prostor in ga polagoma pripravljala za svoje namene.

Tedaj pa ste ji prišli na sled. Odpustili ste jo, drugo jutro je morala oditi. Le še eno samo noč je imela časa.

In odpravili so se vsi trije v temni noči ven k razvalinam, fantek ves navdušen, da more za svojo ljubljeno odgojiteljico storiti res nekaj velikega. Spustila sta ga po vrvi skozi ozko odprtino v rov, svetiljko sta mu dala s seboj. Neverjeten pogum ima vaš dečko!

(Dalje prih.)

Alli že imate molitvenik:

Izšel je v drugi izdaji. Naroči se pri šolskih sestrah v Mariboru ter stane Din 12.-. Pozorite se, dokler je še kaj zaloga!!!

Denar naložite najboljše in najvarnejše pri

Spodnještajerski ljudski posojilnici v Mariboru

Gosposka ulica

I. Z. Z. D. Z.

Ulica 10. oktobra

Hranilne vloge se obrestujejo po najugodnejši obrestni meri.

 Stanje hranilnih vlog nad 55,000.000 dinarjev.

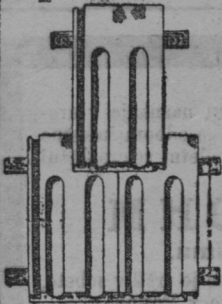
Vlagatelji ne plačajo od obresti

nobenega rentnega davka

ter dobijo obresti izplačane v celoti brez kakega odtegljaja. 1

Opekarna F. P. VIDIC & KOMP.

v Janeževcih pri Sv. Urbanu, Slov. gorice

nudi v poljubnih množinah prvovrstne **zorczane strešnike.**Pravilno žgano gosto blago, prezimi dobro in se ne lušči, ker ne vsebuje apna tudi ne vsrkava tako vodo kakor nekateri drugi izdelki. Prekriva ravno kakor bobrovec, ter se doseže **dobro zapriro streho in gost strešni krov.** 593

V tem so si vsi edini

Obleke za
neveste, moske
in žensko blago, po-
staljno in živотно perno

samo iz

Klobuke, o-
bleke, čevlje, nogavice
i. t. d.

trgovske hiše

Franc Kolerič Apače

686

„JAVA“ pšenična kava

je izvrstna, zelo redilna in okusna!

Zahtevajte jo pri vseh trgovcih!

Razpošiljamo jo tudi po pošti v zavojih po 5 kg za 70 Din če se denar naprej pošlje ali pa po povzetju za 75 Din. Povzetje je 5 Din dražje. Poštino plačamo mi. Vsakemu 5 kg zavoju „JAVA“ pšenične kave je kot darilo pridjana ena lepa skodelica za kavo. Kdor pošlje 2 Din v znakah dobi vzorec 100 gr „JAVA“ pšenične kave poštino prosto. Sprejmemo za vsak večji kraj zastopnika.

Pražarna kave „JAVA“ K. D. Beograd, Lomina ulica 11/e

714

Velika izbira kamgarna,

poplina, svilo že od

20 Din

naprej se dobi

pri 108

I. TRPIN - u

Maribor, Glavni trg 17

Pozor!

Pozor!

Namizno sadje!

Kakor vsako leto, potrebujem tudi letos veliko množino sadja za izvoz v inozemstvo, zategadelj potrebujem na celem Štajerskem, kjer je dosti sadja, zastopnike, oziroma nakupovalce sadja, kateri morajo biti samostojni posestniki ali sini istih. Pišite vsi tudi posestniki, kateri hočejo svojo sadje proti točnemu plačilu dobro prodati samo tuzemski največji tvrdki Ivan Göttlich, Maribor, Koroška cesta 126—128. 712

Strelovodi! Naprave novih, preizkušnje in popravilo starih strelovodov izvršuje po najnižjih cenah proti več letnemu jamstvu Ivan Kovačič, ključavničar in špecialist za strelovode, Maribor, Pobrežka cesta 21. Zadoštuje samo dopisnica ter pridem na dom prevzemati strelovode. 716

434

Suhe gobe, jajca, surovo in kuhano maslo, zabelo, mast kupuje vedno po najvišji dnevni ceni: Fr. Senčar, trgovina, Mala Nedelja in Ljutomer. — Velika izbira raznovrstnega blaga. 684

Za kovače

angleški koks, kovaški premog, oglje in vsa železnina se kupi najceneje v veletrgovini

H. ANDRASCHITZ, MARIBOR
Vodnikov trg 4. 504

FRAN STRUPI, Celje

Vam priporoča svojo bogato zalogo steklene in porcelanaste posode, svetiljk, ogledal, raznovrstnih šip, lepih okvirov itd. — Prevzema vsakršna steklarska dela. — Najsolidnejše cene in točna postrežba.

Na drobno in na debelo. 2

Na drobno in na debelo.

Oblastna hranilnica mariborske oblasti

Centrala: MARIBOR, Trg Svobode 3.

Podružnica: CELJE, Cankarjeva 11, nasproti pošte.

(Preje: Južnoštajerska hranilnica, Celje).

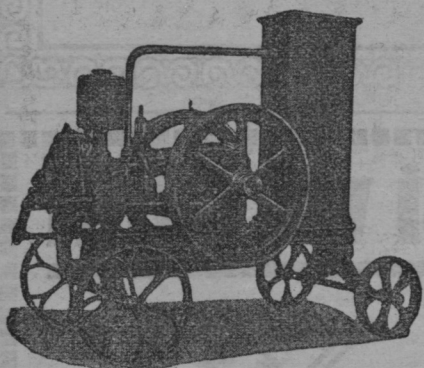
Dovoljuje vsakovrstna komunalna, melioracijska in hipotekarna posojila, daje posojila na vrednostne papirje in v tekočem računu, eskontira in reeskontira menice, izvršuje žirovne in kontokorentne posle in vse druge v denarno stroko spadajoče transakcije.

Sprejema vloge na vložne knjižice in tekoči račun od zasebnikov, ustanov in drugih denarnih zavodov ter jih **obrestuje najugodnejše.**

Za vse obveze Oblastne hranilnice mariborske oblasti **jamči mariborska oblast** z vsem svojim premoženjem in z vso svojo davčno močjo. **Zato je zavod najvarnejši v celni oblasti.**

Rentni davek plačuje hranilnica sama in ga vlagateljem ne odteguje. 662 Vlagateljem izven Maribora in Celja pošlje na zahtevo položnice.

GOSPODARJI!

Kupujte

v lasnem interesu samo stroje specialnih tvornic, kateri so najpopolnejši in najbolj prikladni!!!

Glasovite motore original LORENC
vršalice original DOBRY
kosilnice original KNOTEK
sijalice original PRACNER
trijere original PHONIX
sječkarice original KAUB

kupite najpovoljnejše pri

Agrar k. d.
Zagreb,
Draškovičeva ul. 35

Kmetijski družbi
za Slovenijo
Ljubljana.

Zahtevajte ponudbe!

708

Ovčje, kozličje, kozje in vse vrste

kože od domačih in divjih živali kupuje po najvišjih cenah I. RATEJ, trgovec, SLOV. BISTRICA. 402

Advokat

Dr. Ivan Winterhalter

je otvoril svojo pisarno v

Marenbergu

(hiša Kellenberger)

729

(hiša Kellenberger)

Ia modra galica 98/99% „Montecatini“, fino žveplo „Ventilator“

se dobi **po najnižji ceni** pri tvrdki AUGUST ZLAHTIČ, Maribor, Grajski trg 1. 588

Dobro, zdravo in po ceni domačo pijačo si sami napravite z esenco

Mostin.

Istotako **dober rum** z rumovim cvetom oboje dobite le v **Drogeriji Wolfram, Maribor** Slovenska ulica. 394

OGLAŠUJTE!

Zupanstvo občine Fram naznanja v svojem in v imenu krajevnega šolskega odbora žalostno vest, da je danes umrl njegov dolgoletni velezaslužni odbornik, gospod

IVAN BOHM

tovarnar v Framu.

Pogreb preblagega pokojnika se je vršil v soboto, dne 15. junija ob 4. uri popoldne v Framu.

Fram, dne 13. junija 1929.

736

Zupanstvo in predsednik kraj. šolskega odbora.

APNO IN CEMENT

najceneje v glavni zalogi

471

H. ANDRASCHITZ, MARIBOR,
Vodnikov trg 4.

Najvarnejše in najboljše naložite denar pri Ljudski posojilnici v Celju

registrovani zadrugi z neomejeno zavezo

v lastni hiši, Cankarjeva ulica št. 4 poleg davkarije

Stanje hranilnih vlog znaša nad Din 75.000.000.—. Posojila na vknjižbo, poroštvo ter zaslavo pod najugodnejšimi pogoji.

Za hranilne vloge jamči poleg rezerv in hiš nad 3000 članov-posesnikov z vsem svojim premoženjem,

Rentni in invalidni davek plačuje posojilnica iz svojega in ga ne odteguje vlagateljem.